

सामाजिक विण दुबळी होता कामा नये : शरद पवार

पुणे : राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी शरदचंद्र पवार पक्षाचे अध्यक्ष शरद पवार यांनी राज्यात आरक्षणाच्या मुद्यावर सुरू असलेल्या आंदोलनांमुळे सामाजिक विण दुबळी होत असल्यावर चिंता व्यक्त केली आहे. त्यांनी या प्रकरणी राज्य सरकारला रास्त तोडगा काढण्याचा सल्ला दिला आहे. आज मराठवाडा मुक्तिसंग्राम दिन साजरा केला जात आहे. आज आनंदाचा दिवस आहे. पण दुदैवाने तसे चित्र दिसत नाही. सध्या दोन समाजात कारण नसताना वातावरण ढवळून निघत आहे. त्यामुळे सरकारने सर्वामध्ये एकवाक्यता कशी येईल हे पाहिले पाहिजे, असे ते म्हणालेत. महापुती सरकारने मराठा समाजाला कुणबी आरक्षण देण्यासाठी नुकताच एक जीआर काढला. या जीआरमुळे मराठवाड्यातील मराठा समाजाला हैदराबाद गॅझेटमधील नोंदींच्या आधारावर कुणबी अर्थात ओबीसी आरक्षण मिळण्याचा मार्ग मोकळा झाला आहे. पण यामुळे ओबीसी बांधव नाराज झालेत. त्यांनी मराठा समाजाला ओबीसी आरक्षण देण्यास कडाडून विरोध केला आहे. त्यातच बंजारा समाजाने हैदराबाद गॅझेटमधील नोंदीनुसार आपल्या समाजाला एसटी अर्थात अनुसूचित जमातीचे आरक्षण देण्याची मागणी केली आहे. त्यावर आदिवासी बांधवांनी आक्षेप घेतला आहे. या प्रकरणी एक समाज दुष्पथा समाजविरोधात उभा टाकत असताना शरद पवारांनी सरकारला या मुद्यावर रास्त तोडगा काढण्याचे व सर्वामध्ये एकवाक्यता निर्माण करण्याचे आवहन केले आहे.

रब्बी हंगामासाठी युरियाचा तुटवडा टाळा : दत्तात्रय भरणे

मुंबई : रब्बी हंगामात शेतकऱ्यांना युरियाचा तुटवडा भासू नये म्हणून महाराष्ट्राचे कृषिमंत्री दत्तात्रय भरणे यांनी केंद्र सरकारकडे तातडीने अतिरिक्त पुरवठ्याची मागणी केली आहे. सध्या राज्यातील युरियाचा साठा केवळ २.३६ लाख मेट्रिक टन इतकाच असून, खरीपातील वाढलेल्या पेरणीमुळे आणि मक्याच्या क्षेत्रात झालेल्या तब्बल ५४ टक्के वाढीमुळे खताची मागणी मोठ्या प्रमाणात वाढली आहे. या पार्श्वभूमीवर राज्यासाठी १२ लाख मेट्रिक टन युरियाच्या प्रस्तावाला मंजुरी देण्याची विनंती भरणे यांनी रसावन व खत मंत्री जे.पी. नड्डा यांना पत्राद्वारे केली आहे. राज्याला एप्रिल ते जुलै या कालावधीत केंद्राकडून १०.६७ लाख मेट्रिक टन युरियाचे वाटप होणे अपेक्षित होतं, मात्र, एकूण युरिया खतापैकी फक्त ७८% म्हणजे ८.४१ लाख मेट्रिक टन युरियाचा पुरवठा करण्यात आला. त्यातच ऑगस्ट महिन्यात २.७९ लाख मेट्रिक टन वाटपातील केवळ ०.९६ लाख मेट्रिक टन पुरवठा मिळाला आहे. राज्यात खरीप हंगामातील पेरणी ९८ टक्के पूर्ण झाली असून, एकूण पेरणी क्षेत्र १४४ लाख हेक्टर आहे. विशेष म्हणजे, येव १४.३० लाख हेक्टरवर मक्याची पेरणी झाली असून मका पेरणीत तब्बल ५४ टक्क्यांनी वाढ झाली आहे. त्यामुळे कापूस, मका आणि इतर पिकांसाठी टॉप ड्रेसिंग डोसची मागणी वाढली आहे.

राज्यात ओला दुष्काळ जाहीर करा : सुप्रिया सुळे

पुणे : गेल्या 4 महिन्यांपासून (15 मे ते 15 सप्टेंबर) सतत पाऊस पडत आहे. राज्यात अतिवृष्टी होत आहे. त्यामुळे मी महाराष्ट्र सरकारला विनंती केली आहे की दोन्ही उपमुख्यमंत्री आणि मुख्यमंत्री यांनी जो शब्द दिला होता की आमचे सरकार आल्यावर सरसकट कर्जमाफी देऊ हे शब्द पाळवा आणि राज्यात ओला दुष्काळ जाहीर करावा अशी मागणी शरद पवार गटच्या खासदार सुप्रिया सुळे यांनी केली आहे. सुप्रिया सुळे म्हणाल्या की, राज्यामध्ये गेल्या काही महिन्यांपासून प्रचंड अस्वस्थता आहे. सरकारने जो जी आर काढला आहे त्यातून नक्की कुणाला आरक्षण मिळाले आहे हे कुणालाच समजत नाहीये. सरकारकडून कन्स्युजिंग सिग्नल हे सरकार देत आहे, असे सुळे यांनी म्हटले आहे. तर ओला दुष्काळ, राज्याची आर्थिक परिस्थिती असे अनेक विषय राज्यात असल्याची आठवण त्यांनी सत्ताध्याऱ्यां करुण दिली.

गडचिरोली जिल्ह्यात हंगाम २०२०-२१ पासून सिएमआर मिलिंगमध्ये प्रचंड भ्रष्टाचार

■ महासागर प्रतिनिधी देसाईगंज, दि. १७ : राज्याच्या शेवटच्या टोकावर असलेल्या अतिदुर्गम, अतिसंवेदनशील गडचिरोली जिल्ह्यात पणन हंगाम-२०२०-२१ पासून सिएमआर मिलिंग मध्ये प्रचंड भ्रष्टाचार करण्यात येत असल्याचे धक्कादायक वास्तव असून येथील गोरगराब्यांच्या आरोग्याशी खेळण्याचा सर्रास प्रकार सुरू आहे. मात्र स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी विधानसभेत व विधानपरिषदेत सुरू असलेल्या प्रचंड भ्रष्टाचाराला आज्ञा घालण्यासाठी सातत्याने लक्षवेधी सूचना लावतूनही शासन होत असलेल्या प्रचंड भ्रष्टाचाराकडे दुर्लक्ष करीत असल्याने स्थानिक राईसमिलर्स गोरगराबांना मानवी खाण्यास अयोग्य राखून पुरवठा करण्यात सततच राखून ठेवत असल्याने शासनाच्या एकुणच धोरणाप्रती सखेद आश्चर्य व्यक्त करण्यात येत आहे.

गोरगरीबांना एकवेळच्या अन्नावचानु उपभाषी झोपाय लागू नये करीता शासकीय स्तरावरून पाच

मराठवाडा मुक्तीसंग्राम दिनी छत्रपती संभाजीनगर येथे ध्वजारोहण

मराठवाड्याच्या सर्वांगीण विकासासाठी अथकपणे काम करू : मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस

■ महासागर प्रतिनिधी छत्रपती संभाजीनगर, दि. १७ : मराठवाड्याची सर्वांगीण प्रगती करण्यासाठी उद्योग आणि त्यातून रोजगार निर्मिती, कृषि, पायाभूत सुविधा विकास अशा सर्व क्षेत्रात अथकपणे काम करू, अशी ग्वाही मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी मराठवाडा मुक्तीसंग्राम दिन कार्यक्रमात दिली.

मराठवाडा मुक्तीसंग्राम दिनानिमित्त छत्रपती संभाजीनगर महानगरपालिकेच्या सिद्धार्थ उद्यानात मराठवाडा मुक्ती संग्राम स्मृतीस्तंभ येथे मुख्यमंत्री फडणवीस यांच्या हस्ते ध्वजारोहण करण्यात आले. त्यावेळी ते बोलत होते. प्रारंभी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी स्मृतिस्तंभाला पुष्पचक्र अर्पण करून अभिवादन केले. पोलीस दलातर्फे शस्त्र सलामी, मानवंदनेनंतर ध्वजारोहण करण्यात आले.

यावेळी सामाजिक न्याय मंत्री तथा जिल्ह्याचे पालकमंत्री संजय शिरसाट, राज्यसभा सदस्य खासदार डॉ. भागवत कराड, खासदार डॉ. कल्याण काळे, खासदार संदिपान भुमरे, आमदार सर्वश्री सतीश चव्हाण, प्रशांत बंब, प्रदीप जैस्वाल, विलास भुमरे, आमदार संजना जाधव, विधान परिषदेचे माजी विरोधी पक्षनेते अंबादास दानवे, माजी खासदार

चंद्रकांत खैरे, विभागीय आयुक्त जितेंद्र पापळकर, महापालिका आयुक्त जी. श्रीकांत, पोलीस आयुक्त प्रविण पवार, जिल्हाधिकारी दिलीप स्वामी आदी उपस्थित होते. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस म्हणाले, निजामाच्या जुलमी राजवटीतून मराठवाड्याला मुक्त करण्यासाठी मोठा लढा उभारला, यात स्वामी रामानंद तीर्थ, गोविंदभाई श्रॉफ, दिगंबरराव बिंदू, रवीनारायण रेड्डी, देवीसिंगजी चव्हाण, भाऊसाहेब वैश्यापान, शंकरसिंग नाईक, विजेंद्र काबरा, बाळासाहेब परांजपे, काशिनाथ कुलकर्णी, दगडाबाई शेळके, विठ्ठलराव काटकर, हरिश्चंद्र जाधव, जनार्धन

राज्यभरातील ३९४ नगरपरिषदा, नगरपंचायतींमध्ये नमो उद्यान

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १७ : राज्यातील सर्व नगरपरिषदा व नगरपंचायतींमध्ये वैशिष्ट्यपूर्ण व नविन नगरपंचायत,नगरपालिका योजने अंतर्गत एक उद्यान विकसित करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. त्यासाठी प्रत्येकी एक कोटी रुपयांचा निधी मंजूर करतातया या उद्यानांना नमो उद्यान नाव देण्याची घोषणा उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी आज येथे केली.

या निर्णयामुळे राज्यातील एकूण ३९४ नगरपरिषद आणि नगरपंचायतींमध्ये नमो उद्यान वर्षभरात विकसित करण्यात येतील. पंतप्रधान

आहे, असे मुख्यमंत्री म्हणाले. अतिवृष्टीमध्ये दगावलेल्यांना श्रद्धांजली अर्पण करत मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी अतिवृष्टीमुळे नुकसान झालेल्या सर्वांना राज्य सरकारच्या वतीने तात्काळ मदत देण्यात येईल आणि मराठवाड्यातल्या अतिवृष्टीग्रस्त शेतकरी किंवा गावकरी त्याच्या पाठीशी हे सरकार निश्चितपणे उभे असल्याची ग्वाही दिली. मराठवाड्याचा दुष्काळ भूतकाळ करायचा आहे, यासाठी कृष्णा खोऱ्यातले पाणी हे मराठवाड्यापर्यंत आणले. दुसऱ्या टप्प्यामध्ये सांगली आणि कोल्हापूरचे पुराचे पाणी हे पुन्हा उजनीपर्यंत आणून ते मराठवाड्यात आणण्यात येणार आहे. उल्हास खोऱ्याचे ५४ टीएमसी पाणीदेखील खोऱ्यातील तूट दूर करून यासंदर्भात प्रत्येक शेतकऱ्यापर्यंत हे पाणी पोहोचवण्याचे काम निश्चितपणे सरकारच्या माध्यमातून केले जाईल. डिसेंबरपर्यंतचा डीपीआर तयार होईल आणि त्यानंतर जानेवारी- फेब्रुवारी मध्ये याची निविदा प्रक्रिया पार पाडली जाईल असे मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी स्पष्ट केले. छत्रपती संभाजीनगर येथे २०२३ मध्ये झालेल्या राज्य मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेतलेल्या निर्णयाची गतीने अंमलबजावणी करण्यात येत

असल्याचे मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी सांगितले. घृष्णेश्वर मंदिराला ६१ कोटी रुपये दिले आहेतत, तृणज्वाभवानी मंदिरासाठी ५४१ कोटीची तरतूद केली तर औंदा नागनाथ आराखड्याला मंजुरी दिली आहे. मानव विकास कार्यक्रमांतर्गत ९४ बसगाड्या दिल्या असून छत्रपती संभाजीनगरला ११५ बसेस दिल्या आहेत. ११६ अंगणवाड्यांची सुलवात केली, २६५०० नवीन बचतगट तयार करून त्यामध्ये २.७० लाख महिलांना जोडले आहे. भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आदर्श शाळा योजनेअंतर्गत ९५ कोटीचा निधी वितरित केला. विविध स्मारके, मंदिरे यासाठी २५३ कोटी रुपये दिले, ३१२१ कोटीच्या रस्त्यांची कामे सुरू केली, जी प्रगतीपथावर आहेत. चार लाख सिंचन विहिरी पैकी ३० हजार विहिरी पूर्ण केल्या, आणि १.१४लाख एवढ्या सिंचन विहिरीचे काम सुरू केले आहे. मंत्रिमंडळाची बैठक ही केवळ एक औपचारिकता नव्हती तर त्यात घेतलेल्या एकेका निर्णयावर कार्यवाही करण्याचे काम सुरू असल्याचेही मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले. छत्रपती संभाजीनगर शहराच्या पिण्याच्या पाण्यासाठी २७०० कोटी रुपयांची योजना सरकारने मंजूर केली आणि महानगरपालिकेचा ८०० कोटीचा हिस्सा देखील भरण्याचा निर्णय घेतला.

मीनाताई ठाकरे पुतळ्याची विटंबना शिवसैनिकांचा संताप उसळला

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. १७ : दारमधील शिवाजी पार्क मैदानावरील मौसाहेब मीनाताई ठाकरे यांच्या पुतळ्यावर आज सकाळी अज्ञात तरी लाल रंग टाकल्याचे आढळले. ही इस्माने लाल रंग फेकल्याने तणाव शिवाजी पार्क मैदानात गदी केली. यामुळे गृहखात्याने घेतली आहे. या प्रकरणाच्या चौकशीसाठी पोलीसांची तीन विशेष पथके स्थापन करण्यात आली आहेत. दोघींना लवकरात लवकर शोधून काढाई करू, अशी माहिती गृहराज्यमंत्री योगेश कदम यांनी दिली. दारच्या शिवाजी पार्क मैदानाच्या प्रवेशद्वारावर शिवसेनाप्रमुख बाळासाहेब ठाकरे यांच्या पत्नी मीनाताई ठाकरे यांचा पुतळ्या उभारण्यात आला आहे. मीनाताई ठाकरे यांना शिवसैनिकांमध्ये त्यांच्याबद्दल अत्यंत आदराचे स्थान आहे. शिवाजी पार्कला येणारे शिवसैनिक भावनिक आहे. मौसाहेब तमाम शिवसैनिकांच्या आई होत्या. दोघींना शोधून त्यांच्याविरोधात कठोर कारवाई करण्याचे निर्देश पोलीसांना देण्यात आले आहेत. यासाठी पोलीसांची तीन विशेष पथके स्थापन करण्यात आली आहेत, त्यांच्याबद्दल अत्यंत आदराचे स्थान यांनी दिली.

वसतिगृहातील विद्यार्थ्यांच्या निर्वाह भत्त्यात वाढ ■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १७ : मागासवर्गीय मुला-मुलींच्या शैक्षणिक, सामाजिक व आर्थिक उन्नतीसाठी तसेच त्यांना समाजातील इतर घटकांप्रमाणे जीवन जगता यावे आणि सर्व प्रकारचे शिक्षण व उच्च शिक्षणाच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी राज्यात विभागांतर्गत शासकीय वसतिगृहे ही योजना राबविण्यात येते. झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीत शासकीय वसतिगृहांतील प्रवेशित विद्यार्थ्यांना देण्यात येणारा निर्वाह भत्ता तसेच मुलींना स्वच्छता प्रसाधनासाठी देण्यात येणाऱ्या भत्त्यात वाढ करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असून ही वाढ दि. १ सप्टेंबर २०२५ पासून लागू करण्यात येणार असल्याचे संजय शिरसाट यांनी सांगितले.

बाणेर परिसरात १३ वर्षीय मुलावर लैंगिक अत्याचार

■ महासागर प्रतिनिधी, पुणे, दि. १७ : शाळेनूत घरी जात असलेल्या एका 13 वर्षीय मुलाला रस्त्यात अडवून त्याच्या ओळखीतील एका अल्पवयीन मुलाने लैंगिक अत्याचार केल्याची धक्कादायक घटना उघडकीस आली आहे. या प्रकरणी एका 17 वर्षीय अल्पवयीन मुलाविरुद्ध बाणेर पोलीसांनी गुन्हा दाखल केला आहे. याबाबत पीडित मुलाच्या आईने बाणेर पोलीस ठाण्यात आरोपी विरोधात फिर्याद दिली आहे. त्यांनी दिलेल्या तक्रारीनुसार, अल्पवयीन आरोपी विरुद्ध बालकांचे लैंगिक अत्याचारांपासून संरक्षण कायद्यान्वये (पोक्सो) गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. पोलीसांनी

दिलेल्या माहितीनुसार, पीडित 13 वर्षीय मुलगा 11 सप्टेंबर रोजी दुपारी साडेचार वाजण्याच्या सुमारास शाळेनूत घरी निघाला होता. त्यावेळी आरोपी अल्पवयीनाने त्याला रस्त्यातच अडवले. खेळायला जाऊ असा बहाणा केला. त्यानंतर मुलाला शाळेच्या परिसरात एका झाडाजवळ नेऊन त्याला पैसे देण्याचे आग्रह दाखविले. मुलावर त्याने बळजबरीने लैंगिक अत्याचार करण्याचा प्रयत्न केला. मुलाने त्याला विरोध केल्यानंतर त्याला जीवे मारण्याची धमकी देऊन त्याच्यावर अत्याचार करण्यात आल्याचे तक्रारीत सांगण्यात आहे. पोलीस उपनिरीक्षक एस सानप पुढील तपास करत आहेत.

१८ लाख हेक्टर शेती बाधित

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. १७ : ऑगस्ट आणि सप्टेंबर महिन्यात महाराष्ट्रात झालेल्या अवकाळी पावसाने शेतकऱ्यांचे मोठे नुकसान झाले आहे. राज्यातील तब्बल 30 जिल्ह्यांतील 195 तालुके या मुसळधार पावसाने बाधित झाले आहेत. या दोन महिन्यांत झालेल्या मुसळधार पावसामुळे 17 लाख 85

हजार 714 हेक्टर क्षेत्रातील खरीप पिकांना फटका बसला आहे. मराठवाडा आणि विदर्भात पावसाची तीव्रता अधिक असल्याचे समोर आले असून नांदेड, वाशिम, यवतमाळ, बुलढाणा, अकोला, सोलापूर, हिंगोली, धारशिव आणि परभणी जिल्ह्यांत मोठे नुकसान झाले आहे. विशेषतः सोयाबीन आणि कपाशीची मोठ्या प्रमाणात हानी झाली.

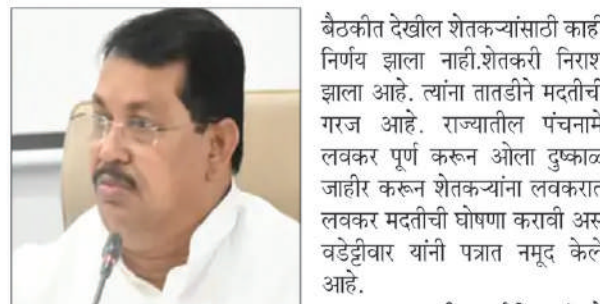
महाराष्ट्र सिनेमा ॲक्टमध्ये सुधारणा करणार : अॅड. आशिष शेलार

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. १७ : महाराष्ट्र सिनेमा ॲक्टमध्ये इज ऑफ डुईंग बिजनेस या धर्तीवर सुधारणा करण्याबाबत विभागाने केंद्र शासनाच्या मान्यतेसाठी प्रस्ताव सादर केला. चित्रपटगृहाना परवाना देणे, त्यांचे नियमन करणे आणि त्यांच्या सुविधा व सुरक्षेसाठी कालबाह्य नियम बदलून काळानुरूप सिनेमा व्यवसायाच्या विकासानुरूप धोरण बनविण्यासाठी शासन सरकारनामक आहे असे संस्कृतिक कार्य मंत्री अॅड. आशिष शेलार यांनी सांगितले. मंत्रालयामध्ये सिनेमा ओनर्स व

एक्झिबिटर्स असोसिएशन ऑफ इंडिया, मुंबई यांच्या विविध समस्था आणि मागण्याबाबत आयोजित बैठकीत सांस्कृतिक कार्यमंत्री अॅड.

महाराष्ट्रात ओला दुष्काळ जाहीर करावा

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. १७ : राज्यात ऑगस्ट आणि सप्टेंबर महिन्यात झालेल्या अतिवृष्टीने तब्बल ३० जिल्ह्यांत नुकसान झाले आहे. राज्यातील १७ लाख ८५ हजार ७१४ हेक्टर इतके क्षेत्र या पावसाने बाधित झाले आहे. आधीच शेतकऱ्यांची कर्जमाफी झाली नाही त्यात शेतातील पीक देखील हातातून गेले आहे. त्यामुळे बळीराजा अडचणीत आला आहे. त्यामुळे शेतकऱ्यांना राज्य सरकारने तातडीने मदत करावी अशी मागणी काँग्रेस विधिमंडळ नेते विजय वडेटीवर यांनी केली आहे.

राज्यात मराठवाडा आणि विदर्भातील जिल्ह्यांना अतिवृष्टीचा मोठा फटका बसला आहे.सोयाबीन, मका, कापूस या पिकांचे नुकसान झाले आहे. राज्यात ओला दुष्काळ जाहीर करावा अशी मागणी वडेटीवर यांनी केली. शेतकऱ्यांचा रब्बी हंगाम धोक्याचे येण्याची शक्यता आहे.त्यामुळे शेतकऱ्यांना प्रति विभागाचे सचिव डॉ.किरण कुलकर्णी, फिल्मसिटीच्या व्यवस्थापकीय संचालक स्वाती म्हसे व एक्झिबिटर्स असोसिएशन ऑफ इंडिया, मुंबईचे अध्यक्ष तेजस करंदीकर यासह विविध विभागांचे अधिकारी या बैठकीला उपस्थित होते. सांस्कृतिक कार्य मंत्री अॅड. आशिष शेलार म्हणाले की, महाराष्ट्र सिनेमा ॲक्टमध्ये बदल करण्यासाठी विभागाने तातडीने कार्यवाही करावी. परवाना अटींमध्ये बदल करणे, पर्यायी व्यावसायिक वापरासाठी सिनेमा हॉल आणि परिसराचा वापर,

बैठकीत देखील शेतकऱ्यांसाठी काही निर्णय झाला नाही.शेतकरी निराश झाला आहे. त्यांना तातडीने मदतीची गरज आहे. राज्यातील पंचनामे लवकर पूर्ण करून ओला दुष्काळ जाहीर करून शेतकऱ्यांना लवकरात लवकर मदतीची घोषणा करावी अस वडेटीवर यांनी पत्रात नमूद केले आहे.

मराठवाड्यातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये आज मराठवाडा मुक्तिसंग्राम दिन मोठ्या उत्साहात साजरा करण्यात येत आहे. 1948 साली मराठवाडा निजामाच्या राजवटीतून मुक्त झाला, त्या ऐतिहासिक क्षणाचे स्मरण म्हणून दरवर्षी हा दिवस साजरा केला जातो. यानिमित्त छत्रपती संभाजीनगर येथील स्मारकावर आज मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या हस्ते ध्वजारोहण करण्यात आले. आजच्या समारंभासाठी शहरातील सिद्धार्थ उद्यानातील स्मारकाच्या ठिकाणी कार्यक्रमाची जय्यत तयारी करण्यात आली आहे.

विजय वडेटीवारांचे मुख्यमंत्र्यांना पत्र

हेक्टरी ५० हजार रुपयांची मदत करावी. तसेच बँकेकडून शेतकऱ्यांची होणारी वसुली थांबवावी, पिक विमा कंपन्यांनी तातडीने शेतकऱ्यांना मदत करावी अशी मागणी वडेटीवर यांनी आपल्या पत्रात केली आहे.

मंत्रिमंडळाच्या बैठकीकडे बळीराजा आस लावून बसला होता की त्याला काही मदत मिळेल पण या तसेच बँकेकडून शेतकऱ्यांची होणारी वसुली थांबवावी, पिक विमा कंपन्यांनी तातडीने शेतकऱ्यांना मदत करावी अशी मागणी वडेटीवर यांनी आपल्या पत्रात केली आहे.

परवान्यांसाठी एक खिडकी योजनेचा वापर करणे, बांधकाम परवानगी, सेवा शुल्क नियम, चित्रपट उद्योगाला प्रोत्साहन देण्यासाठी योजना तयार करणे, मालमत्ता पुनर्विकास धोरण, करमणूक करामध्ये बदल करणे, सिंगल स्कॅन सिनेमांसाठी नियमावली अशा विविध मागण्या लक्षात घेवून शासनाकडून सर्वसमावेशक आवश्यक ते बदल करून इज ऑफ डुईंग बिजनेस या धर्तीवर निर्णय घेण्यात येईल. यामध्ये सहभागी सर्व विभागांसाठी निर्देश देवून कार्यवाही गतीने करण्यात यावी असे निर्देश अॅड. शेलार यांनी दिले.

सेवा पंधरवड्याचा पालकमंत्र्यांच्या हस्ते शुभारंभ

गरजूंना लाभ मिळवून द्यावा : पालकमंत्री अॅड.आकाश फुंडकर

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

सेवा पंधरवड्याच्या अनुषंगाने जिल्ह्यात गावोगाव व्यापक मोहीम राबवून गरजूंना 'सर्वांसाठी घरे', 'पाणंदरस्ते योजना' व आवश्यक महसूली सेवांचा लाभ मिळवून द्यावा, असे निर्देश राज्याचे कामगार मंत्री तथा जिल्ह्याचे पालकमंत्री अॅड. आकाश फुंडकर यांनी आज येथे दिले.

महसूल विभागातर्फे छत्रपती शिवाजी महाराज महाराजस्व अभियानात 'सेवा पंधरवड्याचा' शुभारंभ आज नियोजनभवनानात झाला, त्यावेळी ते बोलत होते. पंधरवड्यात राष्ट्रनेता पंतप्रधान श्री. नरेंद्र मोदी यांचा जन्मदिन (१७ सप्टेंबर) ते राष्ट्रपिता महात्मा गांधी जयंती (२ ऑक्टोबर) या कालावधीत मोहिम राबविण्यात येत आहे. अकोला जिल्हाधिकारी कार्यालयातर्फे विकसित करण्यात आलेल्या 'ई-भूमिती सॉफ्टवेअर'चे अनावरणही यावेळी झाले. जिल्हाधिकारी वर्षा मीना, पोलीस अधीक्षक अर्चित चांडक, निवासी उपजिल्हाधिकारी विजय पाटील, उपविभागीय अधिकारी डॉ. शरद जावळे, उपजिल्हाधिकारी महेश परंडेकर व निखिल खेमनार आदी यावेळी उपस्थित होते.

पालकमंत्री अॅड. फुंडकर म्हणाले की, लोकाभिमुख व पारदर्शक प्रशासन नागरिकांच्या दारापर्यंत पोहोचवणे हे उद्दिष्ट घेऊन हा उपक्रम हाती घेतला आहे. त्यानुसार पाणंदरस्ते, सर्वांसाठी घरे व लोकअदालती याबाबत प्रत्येक टप्प्यात

ई- गव्हर्नन्सवर भर : जिल्हाधिकारी
जिल्हा प्रशासनाकडून ई- गव्हर्नन्सवर भर देण्यात येणार असून, त्याअंतर्गत ई-भूमिती हा प्रकल्प शासकीय जमिनींच्या डेटाबेससाठी उपयुक्त ठरेल, असे जिल्हाधिकारी श्रीमती मीना यांनी यावेळी सांगितले. महसूल विभागाच्या या उपक्रमांचा लाभ जलदगतीने व सुलभतेने नागरिकांना मिळावा यासाठी सर्वांनी समन्वयाने जबाबदारी पार पाडण्याचे, तसेच नागरिकांनीही या सेवांचा लाभ मोठ्या प्रमाणावर घ्यावा, असे आवाहन त्यांनी केले.

मिशन मोड'वर कामे होऊन जिल्ह्यात सर्वदूर आणि व्यापक अंमलबजावणी झाली पाहिजे. शेतापर्यंत पोहोचण्यासाठी सुयोग्य पांदापरस्ता, गरजूंना घरे, तसेच अतिक्रमणे नियमानुकूल करणे आणि आवश्यक प्रमाणपत्र, दाखल्यांचे वितरण या सर्व उपक्रमांचा लाभ अधिकाधिक नागरिकांना करून द्यावा, असे आवाहन त्यांनी केले.

शिव पाणंद रस्त्यांचे सर्वेक्षण व नोंदी अद्ययावत करणे, शेतारस्त्यासाठी समतीपत्र प्राप्त करणे. प्रलंबित प्रकरणे निकाली काढणे, शेतारस्त्यांची मोजणी व सीमांकन करणे. अकोला जिल्ह्यातील ५२ गावे निवडून, २४८ रस्त्यांना संकेतांक देऊन सीमांकन पूर्ण करणे आदी कामे केली जातील. 'सर्वांसाठी घरे' योजना (२३ - २७ सप्टेंबर,

गुन्हेगारीवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी अनेक उपाय योजना कार्यान्वित :पोलीस अधीक्षक

अकोला : जिल्ह्यातील कायदा व सुव्यवस्थेची घडी नीट करण्यासाठी व गुन्हेगारीवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी पोलीस प्रशासनाने ऑर्टिफिशिअल इंटेलिजन्स साख्खा अत्याधुनिक यंत्रणांचा उपयोग करणे सुरू केले असून यासाठी गुन्हेगारांची मोडस ऑपरेंडी व त्यांचा संपूर्ण गोषवारा संकलित करणे सुरू आहे. शांतता

प्रिय नागरिक व सामाजिक संस्थांच्या सहकार्याने पोलीस प्रशासन आपली कात टाकीत असल्याचे प्रतिपादन जिल्हा पोलीस अधीक्षक अर्चित चांडक यांनी केले. जिल्ह्यात कावड पालखी उत्सव,गणेशोत्सव व ईद मिरवणूक शांततेने पार पाडून जिल्ह्यात शांतता व सुव्यवस्था अबाधीत ठेवल्याबद्दल सामाजिक सेवेत

सक्रिय असणाऱ्या अकोला कच्ची मेमन जमातच्या वतीने पोलीस अधीक्षक अर्चित चांडक यांचा केएमटी हॉल येथे गौरव सोहळा संपन्न झाला. अहले सुन्नत जमात चे मार्गदर्शक हजरत सय्यद जाकिमिया नखबंदी यांचे अध्यक्षतेत संपन्न झालेल्या या गौरव सोहळ्यात सत्कारमूर्ती म्हणून अर्चित चांडक आपले मनोगत व्यक्त केले.

५ प्रतिनिधिचे आमरण उपोषणा मधील एकाची तब्येत बिघडली

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

राज्य सरकारने हैद्राबाद गॅझिटियर लागू करून मराठा समाजाला ओबीसी समाज आरक्षणात घुसखोरी सुरू केली आहे आणि हा प्रकार ओबीसी समाजावर अन्याय करणारा आहे. याला थांबवीण्यासाठी ओबीसी समाजाच्या वतीने सोमवार १५ सप्टेंबरपासून जनार्दन हिरळकर, शंकर बापूराव पारेकर, पुण्याताई गुलवाडे, राजेश माणिकराव ढोमणे, एॅड. भाऊसाहेब विठ्ठलराव मेडशिकर या पाच प्रतिनिधिनी अकोला जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर आमरण उपोषण सुरू केले असून आज तिसऱ्या दिवशी यातील उपोषण कर्ते राजेश माणिकराव ढोमणे यांची प्रकृती बिघडल्याचे वैद्यकीय अधिकाऱ्यांनी सांगितले. मात्र त्यांनी औषधोपचार घेण्यास नकार दिला असल्यामुळे समर्थकांम ध्ये चिंता पसरली आहे. आजही अनेक संघटना आणि नेत्यांनी भेटी देत आमरणाला समर्थन दिले.

ओबीसी समाजाला धैर्य देण्यासाठी कायदेशीर मार्गाने ओबीसी समाजात येणाऱ्या ओतारी, डोबारी, छप्परबंद मुस्लीम, माकडवाले, लभाणी, वेरड, रामोशी, मुस्लीम शाहा, मुस्लीम मदारी, मनेवार, बागवान व ओबीसी मध्ये समाविकोन्हाटी, नंदीवाले, वासुदेव, बहुरूपी, गारपगारी, जवेरी, कासार, भांड, छप्परभांड, मानभाव, परदेशी, लोथी आगरी, गुजर, भुते उपस्थित होते.

अनुसूचित जमाती(ST) आरक्षण मिळावे याकरीता एकदिवशीय धरणे आंदोलन

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

१७/०९/२०२४ रोजी अकोला जिल्ह्यातील सकल बंजारा समाजाच्या वतीने सकल बंजारा समाज आरक्षण कृती समितीच्यातीने हैदराबाद मुक्ती याय दिनाने औचित्य साधून अकोला जिल्हाधिकारी कार्यालय समोर एकदिवशीय धरणे आंदोल करण्यात आले. बंजारा समाज हा भारत स्वातंत्र्य होण्यापूर्वीसून आरक्षणापासून वंचित आहे.

बंजारा समाज हा मूल निवासी समाज आहे. ब्रिटीशांच्या काळात बंजारा समाजाला १८७१ मध्ये गुन्हेगारी जमात म्हणून घोषित केले १९५२ मध्ये गुन्हेगारी जमात कायदा झाल्यानंतर बंजारा समाजाला संवैधानिक आरक्षण म्हणून अनुसूचित जमातीचा (डड) प्रवर्गामध्ये समाविष्ट करायला पाहीजे होते. त्याप्रमाणे हैदराबाद गॅझेटियरमध्ये तेंव्हाच्या आंध्रप्रदेश, आताचे तेलंगणा आणि महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती पूर्वीचे मराठावाडाली

जिल्ह्यामध्ये बंजारा समाजाला अनुसूचित जमातीचे (डड) आरक्षण मिळत होते. मात्र महाराष्ट्र राज्यामध्ये बंजारा समाजाला विमुक्त जातीय, य(ऊ/तग) प्रवर्गामध्ये समाविष्ट करण्यात आहे.

बंजारा समाजाला डड समाविष्ट करण्यासाठी बंजारा समाजाच्या वतीने १९५२

पासून सतत संघर्ष करीत आलेला, आहे. यासाठी हैदराबाद गॅझेटियर मध्ये बंजारा सम जाच्या डड (अनुसूचित जमातीच्या नोंदी ह्या पुरावा आहे. या करिता अकोला जिल्ह्यातील सकल बंजारा समाजाच्या कृती समितीच्या वतीने जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर एक दिवशीय धरणे आंदोलन करण्यात आले.

थोडक्यात

दसरा,दिवाळी,सणानिमित्त पुणे-अमरावती- पुणे विशेष एक्सप्रेस

अकोला : मध्य रेल्वेद्वारे दिवाळी, दसरा, छठ पूजा निमित्त चालवल्या जाणाऱ्या एकूण विशेष गाड्या १ हजार १२६ आहेत, त्यापैकी १८२ अतिरिक्त विशेष गाड्या आता जाहीर करण्यात आल्या आहेत आणि १४४ विशेष गाड्या यापूर्वी जाहीर केल्या होत्या. सणासुदीच्या दिवसात प्रवाशांची वाढती गर्दी लक्षात घेता, रेल्वे प्रवाशांच्या सुविधेकरिता अकोला मार्गे पुणे- अमरावती-पुणे ही विशेष एक्सप्रेस ७ ऑक्टोबर ते २५ नोव्हेंबर या कालावधीत चालविण्यात येणार आहे. दरवर्षी दिवाळी पर्वत खासगी बसेसद्वारे दुपट-तिप्पट भाडे आकारणी होत असल्यानेपुण्यात शिकणाऱ्या विद्यार्थी, चाकरमान्यांना या गाडीमुळे दिलासा मिळणार आहे.लोकमान्य टिळक टर्मिनस -दानापूर लोकमान्य टिळक टर्मिनस द्विसाप्ताहिक विशेष ४० फ ेच्या चालविण्यात येणार आहे. लोकमान्य टिळक टर्मिनस-मऊ - लोकमान्य टिळक टर्मिनस द्विसाप्ताहिक विशेष ४० फेच्या या गाडीला ठाणे, कल्याण, इगतपुरी, नाशिक रोड, जळगाव, भुसावळ, खंडवा, -इटारसी, भोपाळ, बीना, विरागना लक्ष्मीबाई झाशा, गोविंदपुरी, फतेहपूर, सुबेदारगंज, मिर्झापूर, वाराणसी जौनपूर, बनारस - लोकमान्य टिळक टर्मिनस द्विसाप्ताहिक विशेष ४० फेच्या चालविण्यात येणार आहे. लोकमान्य टिळक टर्मिनस- कोरमनगर- लोकमान्य टिळक टर्मिनस साप्ताहिक विशेषाच्या सहा फेच्या चालविण्यात येणार आहे. पुणे - अमरावती - पुणे साप्ताहिक विशेषाच्या १६ फेच्या चालविण्यात येणार आहे.

बौद्ध स्थळे मुक्तिसाठी जन आक्रोश आंदोलन

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

महाबोधी विहार मुक्त करा, युद्ध नको बुद्ध हवा, महजुजमभूमी मुक्त करा,बिहार टेम्पल अॅक्ट रद्द करा अश्या घोषणा देत बौद्ध समाजाने स्थानीय जिल्हाधिकारी कार्यालय परिसरात आंदोलन राबविले.जगातील बौद्ध धर्मियांचे पवित्र स्थळ असणारे बिहार राज्यातील महाबोधी महाविहार हे अन्य धर्मियांच्या जोखडात असून त्यांच्या मर्जीने व बौद्ध धर्माला सोडून कारभार केल्या जात आहे.त्याचप्रमाणे भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांची जन्मभूमी मध्यप्रदेश राज्यातील महु व नागपूरची दीक्षाभूमी बौद्ध धर्मियांचे हे तिन्ही श्रद्धास्थान असणारे क्षेत्र मुक्त व्हावेत यासाठी भारतीय बौद्ध महासभेच्या वतीने जन आक्रोश आंदोलन आयोजित करण्यात आले

होते.अशोक वाटिका मोर्चा जिल्हाधिकारी कार्यालया परिसरात जाऊन तेथे जन आक्रोश आंदोलन करण्यात आले. यावेळी जिल्हाधिकारी यांना निवेदन देण्यात आले.यात भारतीय बौद्ध महासभेचे जिल्हाध्यक्ष पी.जे.वानखडे, सरचिटणीस नंदकुमार डोंगरे, कोषाध्यक्ष विजय जाधव, डी. एस. नमिर,रमेश गुरुजी उपस्थित होते. राहुल गोटे, पंचशील गजघाटे, दामोदर पाटील, विलास बावस्कर,आयुष्यमान मेश्राम, संतोष रायबोले, लक्ष्मण नंदागवळी,प्रज्ञा इंगळे,गोरेखनाथ वानखडे, विजय हिवराळे, सुरेश खंडारे, राहुल इंगळे ,आकाराम बोरकडे, सुरेश गवई,एकनाथ वानखडे, श्रावण दोसर, नाजूकराव दारोकार, आशिष मेश्राम,राजेश सरकटे उपस्थित होते.

सर्व देव विठ्ठलाचे स्वरूप-हभप शिवा महाराज बावस्कर

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

प्रत्येक जण वेगवेगळ्या देवतांना पूजतो. प्रत्येकाचे आराध्य हे वेगवेगळे असतात. आपल्या इच्छेप्रमाणे देवी देवतांना पुजेने,त्यांची आराधना करणे योग्य आहे. मात्र तुकोबारायांच्या उक्ती प्रमाणे सर्व देवता या पांडुरंगाच्या स्वरूप समान असून प्रथम भक्ती ला जीवनात प्राधान्य देऊन भगवंताची कृपा प्राप्त करण्याचा हितोपदेश बुलढाणा येथील कीर्तनकार हभप शिवा महाराज बावस्कर यांनी केला. पितृसेवा भागवत कथा आयोजन समि तीच्या वतीने रिंग रोड येथील जानोरकर मंगल कार्यालयात सुरू असलेल्या श्रीमदंब भागवत व किर्तन उत्सवाच्या तृतीय पुष्पात हभप शिवा महाराज तुकोबारायांची गाथा प्रतिपादित करीत होते. आपल्या कीर्तनात त्यांनी वेगवेगळे देव देवता असल्यावरही निरपेक्ष व अदळ भावनेने त्यांची आराधना करणे गरजेचे असल्याचे सांगितले.

तुकोबारायांच्या जीवनातही अनेक कठीण प्रसंग आले असतानाही त्यांनी खंबीरपणे भागवंताची साथ न सोडता त्याला आपले जीवन समर्पित केले.अशी भक्ती आपल्या अंगी निर्माण करण्याचे आवाहन त्यांनी केले. या क्षेत्रात हभप शिवा महाराज बावस्कर यांनी खऱ्या व जातिवंत पतिव्रता स्त्रीची लक्षणे सांगितलीत. ते म्हणाले,ज्या स्त्रीने मूर्खाचा संसार केला ती खरी प्रतिव्रता होय. कठीण परिस्थितीतही आपल्या यौवनात

नवऱ्याला सोडून न जाणारी, नवऱ्याच्या हातात रुपया नसतानाही राहणारी, पतीला जरा व्याधी असतानाही सोडून न जाणारी, नवरा म्हातारा असतानाही सोडून न जाणारी ,मुलगा बाहेरगावी असल्यावर त्याच्या सोबत न जाणारी, सदा नवऱ्याचा सुख दुः खात त्याचाच ध्यास करणारी स्त्री ही खरी प्रतिव्रता स्त्री असून ती इतर स्त्रियांना प्रेरणा सांगितलीत. ते म्हणाले,ज्या स्त्रीने मूर्खाचा संसार केला उत्तरार्धात त्यांनी पितृपक्षाची महिमा ही कथन केली.

मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियानाचा शुभारंभ

गावाला समृद्ध करण्याची संधी ; एकजुटीने प्रयत्न करा : पालकमंत्री अॅड. आकाश फुंडकर

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियान ही आपल्या गावाला समृद्ध करण्याची संधी आहे. या अभियानातील उद्दिष्टांची पूर्तता करून गाव उन्नतीप्रत नेण्यासाठी सर्वांनी एकजुटीने प्रयत्न करावे, असे आवाहन राज्याचे कामगार मंत्री तथा जिल्ह्याचे पालकमंत्री अॅड. आकाश फुंडकर यांनी आज कापशी येथे केले.

ग्रामविकास विभागातर्फे मुख्यमंत्री समृद्ध पंचायतराज अभियान, तसेच राष्ट्रीय पोषण माह या उपक्रमांचा जिल्हास्तरीय शुभारंभ पालकमंत्री अॅड. फुंडकर यांच्या हस्ते कापशी येथे विशेष ग्रामसभेत झाला, त्यावेळी अॅड. फुंडकर यांनी गावकरी बांधवांशी संवाद साधला. जिल्हाधिकारी वर्षा मीना, जि. प. मुख्य कार्यकारी अधिकारी अर्जिता मेश्राम, उपविभागीय अधिकारी डॉ. शरद जावळे, महिला व बालविकास अधिकारी राजश्री कोलखेडे, सरपंच वेणूताई उमाळे, उपसरपंच अंबादास उमाळे यांच्यासह गावकरी उपस्थित

होते .पालकमंत्री अॅड फुंडकर म्हणाले की, अभियानाची यशस्वी अंमलबजावणी करून गावाचे व जिल्ह्याचे नाव राज्यात झळकावे, गावाची सर्वत्र आदर्श गाव म्हणून ओळख व्हावी यासाठी एकजुटीने प्रयत्न करावे.

गावात सुशासन, सक्षम पंचायत, जलसमृद्ध, स्वच्छ व हरित गाव, मनरेगा व इतर योजनांचे अभिसरण, गावपातळीवरील संस्था सक्षमीकरण, उपजिवीका विकास,

लोकसहभाग व श्रमदान माध्यमातून लोकचळवळ निर्माण करणे या उद्दिष्टांबरोबरच नाविन्यपूर्ण उपक्रम गावात राबवावेत, असे आवाहन त्यांनी केले.

जिल्हाधिकारी श्रीमती मीना, श्रीमती मेश्राम, श्री. उमाळे यांचीही भाषणे झाली. राष्ट्रीय पोषण माह उपक्रमानिमित्त विशेष प्रदर्शनाचा शुभारंभही पालकमंत्र्यांच्या हस्ते झाला.

पोलिसांसोबत हुज्जत; आरोपीची मुक्तता

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

अकोला पॅडेमिक काळामध्ये आपले दुकान चालवून तेथे येणाऱ्या पोलिसांना जीवे मारण्याची कृती करून तसेच त्या काळातील असणाऱ्या सर्व नियमांचे उल्लंघन करून आपले ऑम्बलेट सेंटर चालविल्याच्या आरोपाखाली विविध कलमान्वये गुन्हे दाखल असलेल्या आरोपीला ४ थे सह न्यायाधीश आर. एस. सारूक यांच्या न्यायालयाने दोष मुक्त केले आहे. सिव्जिल लाईन पोलीस स्टेशन अंतर्गत येणाऱ्या नेहरू पार्क येथे रात्री उशिरापर्यंत आपली अंड्याची गाडी चालू ठेवणाऱ्या आरोपीला पोलिसांच्या ताप्याने गाडी बंद करण्यासाठी सांगितले.

संत कबीर नगर येथे विश्वकर्मा जयंती साजरी

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

स्थानिक संत कबीर नगर येथे संतोष आगवणे यांच्या निवासस्थानी विश्वकर्मा जयंती साजरी करण्यात आली. विश्वकर्मा यांच्या जयंती निमित्ताने विश्वकर्मा यांच्या प्रतिमेला हारार्पण करून दीप प्रज्वलित करण्यात आला व विश्वकर्मा यांच्या जीवन चरित्रावर संतोष आगवणे यांनी प्रकाश टाकून विश्वकर्मा यांचे जनसामान्यांनी विचार आत्मसात करावे असे प्रतिपादन त्यांनी यावेळी केले. महाप्रसाद आरती करून कार्यक्रमाची सांगता करण्यात आली.

महासागर

अकोला

●गुरुवार,दि.१८ सप्टेंबर २०२५

पान ६

स्त्रीशक्तीला आरोग्यशक्तीची साथ : ठरणार विकसित भारताचा आधार स्वस्थ नारी, सशक्त परिवार’अभियानाचा जिल्हास्तरीय शुभारंभ

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

महिला ही संपूर्ण कुटुंबाचा व पर्यायाने समाजाचा, देशाचा आधार असते. महिला सशक्त झाल्याशिवाय सुदृढ भारताची कल्पना करता येणार नाही. त्यामुळे महिलांच्या निरामय आरोग्यासाठी विविध तपासण्या, उपचार व मार्गदर्शनासाठी ‘स्वस्थ नारी, सशक्त परिवार’ अभियान उपयुक्त ठरेल, असे प्रतिपादन राज्याचे कामगार मंत्री तथा जिल्ह्याचे पालकमंत्री अॅड. आकाश फुंडकर यांनी आज येथे केले.प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांचा वाढदिवसानिमित्त सार्वजनिक आरोग्य विभागातर्फे ‘स्वस्थ नारी, सशक्त परिवार’अभियानाचा जिल्हास्तरीय शुभारंभ पालकमंत्री अॅड. फुंडकर यांच्या हस्ते जिल्हा स्त्री रुग्णालय येथे झाला, त्यावेळी ते बोलत होते. जिल्हाधिकारी वर्षा मीना, आरोग्य उपसंचालक डॉ.सुशीलकुमार वाकचौरे, जिल्हा शल्य चिकित्सक डॉ. आरती कुलवाल, जिल्हा आरोग्य अधिकारी डॉ. बळीराम गाढवे, डॉ. अभिजीत फडणीस आदी यावेळी उपस्थित होते.

पालकमंत्री अॅड. फुंडकर म्हणाले की, कुटुंबात महिला अनेक जबाबदाऱ्या पार पाडत असतात. कुटुंबाची काळजी घेता घेता त्यांच्याकडेच दुर्लक्ष होऊ शकते. त्यामुळे महिलाभगिनींचे आरोग्य राखण्यासाठी शासनाने हे अभियान सुरू केले आहे. मधुमेह, कर्करोग, क्षयरोग अशा आजारांच्या नियमित तपासण्या, लसीकरण, उपचार व मार्गदर्शन गावपातळीपासून महानगरापर्यंत पाहण्याच्या माध्यमांतून मिळवून देण्यात येईल. हा उपक्रम अभियानाच्या कालावधीपुरता न ठेवता वर्षभर राबवला जावा, अशी सूचनाही त्यांनी केली.जिल्हाधिकारी श्रीमती मीना यांनीही मनोगत व्यक्त केले.

या मोहिमेत आयुष्मान आरोग्य मंदिरांमध्ये तपासणी आणि जनजागृती शिबिरे आयोजित केली जातील. जिल्हा रुग्णालय, जिल्हा स्त्री रुग्णालय, ग्रामीण रुग्णालये, उपजिल्हा रुग्णालये, प्राथमिक आरोग्य केंद्रे येथे विशेषज्ञाव्दारे तपासणी शिबिरे घेतली जाणार आहेत. खाजगी महात्मा फुले जनआरोग्य योजना संलग्नित रुग्णालये व क्लिनिक येथे देखील विशेषज्ञ आरोग्य शिबिरे आयोजित करण्यात येणार आहेत.

महिलांची आरोग्य तपासणी

उच्च रक्तदाब आणि मधुमेहाच्या निदानासाठी तपासणी करणे. तोंडाचा कर्करोग, स्तनाचा कर्करोग आणि गर्भाशयाच्या मुखाच्या कर्करोगाच्या निदानासाठीची तपासणी करणे.जोखीम असलेल्या महिलांसाठी क्षयरोग (हॅलशीलीश्रीळी) तपासणी. किशोरवयीन मुली आणि महिलांसाठी अॅनिमिया (रक्तक्षय) तपासणी आणि समुपदेशन. आदिवासी भागातील महिलांसाठी सिकल

सेल तपासणी कार्ड वाटप आणि आदिवासी भागात सिकल सेल आजाराबाबत समुपदेशन.

माता आणि बाल आरोग्य सेवा

गर्भवती महिलांसाठी प्रसूतिपूर्व काळजी (अछउ) तपासणी व समुपदेशन करणे.हिमोब्लोबिन तपासणी, तसेच पोषण आणि काळजी यावर समुपदेशन. बालकांचे आवश्यकतेनुसार लसीकरण केले जाईल.

याअंतर्गत आयुर्वेदिक, होमिओपॅथिक, युनानी, सिध्द व नॅचरोपॅथी इ. पर्यायी उपचार पध्दतींची सेवा गरजू रुग्णांना उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे.

किशोरवयीन मुलींसाठी मासिक पाळीची स्वच्छता आणि पोषणाविषयी जागृती सत्रे आयोजित केली जातील. महिला बचत गट (डकन्री) आणि पंचायत प्रतिनिधींच्या माध्यमातून खाद्यतेल आणि साखरेचा वापर कमी करण्यावर समुपदेशन. पोषण समुपदेशन व निरोगी राहण्यासाठी मार्गदर्शन.

भंगार विक्रीप्रकरणी भंडारपाल ढेंगे निलंबित

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

रुग्णालयातील भंगार विक्री आणि चालान गैरव्यवहार प्रकरणी वादग्रस्त ठरलेले भंडारपाल प्रमोद ढेंगे यांना निलंबित करण्यात आले आहे. सोमवारी आरोग्य उपसंचालक डॉ. सुनीलकुमार वाघचौरे यांनी या संदर्भात आदेश निर्गमित करीत त्यांना निलंबित केले असून, त्यांना यवतमाळ जिल्ह्यातील रोही ग्रामीणच्या रुग्णालयात तात्पुरते अटॅच केले असल्याची माहिती आहे. जिल्हा स्त्री रुग्णालयात चालान व भंगार विक्री प्रक्रियेत मोठ्या प्रमाणात आर्थिक गैरव्यवहाराची शक्यता वर्तवली जात आहे. आहे. या निलंबनामुळे जिल्हा स्त्री रुग्णालयातील भ्रष्टाचाराची अनेक प्रकरणे उघडकीस येण्याची शक्यता आहे. ढेंगे यांच्यावर काबडि झाल्यानंतर इतर संबंधित अधिकाऱ्यांची चौकशी होऊन कारवाई होण्याची शक्यता आहे. एनआरएचएम जोर्जेअंतर्गत खेरीद प्रक्रियेत त्यांच्या संदर्भात आधीही अनियमिततेचे ठपके दिसून आले होते.

‘स्वभाव स्वच्छता संस्कार स्वच्छता’ अभियानाची सुरुवात

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

शासनाच्या प्राप्त निर्देशानुसार मनपा आयुक्त तथा प्रशासक डॉ.सुनिल लहाने यांच्या आदेशान्वये अकोला महानगरपालिका प्रशासनाव्दारा १७ सप्टेंबर २०२५ ते २ ऑक्टोबर २०२५ या कालावधीत स्वच्छता ही सेवा पंधरवाडा इस्वभाव स्वच्छता, संस्कार स्वच्छताइ उपक्रम राबवण्यात येत आहे. या अनुषंगाने आज दि. १७ सप्टेंबर २०२५ रोजी अकोला महानगरपालिकेच्या पुर्व, पश्चिम, उत्तर आणि दक्षिण झोन अंतर्गत विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करून सदर अभियानाची सुरुवात करण्यात आली आहे.ज्यामध्ये पुर्व झोन अंतर्गत झोन कार्यालय येथे माजी नगरसेविका तथा सामाजिक कार्यकर्त्या सौ. सुनिताताई अग्रवाल यांच्या प्रमुख उपस्थितीत कार्यक्रमाचे शुभारंभ करून झोन कार्यालय परिसरातील सखोल स्वच्छता करण्यात आली. यावेळी सहा.आयुक्त राजेश सरप, प्र.स.राजेश सोनाप्रे, वरिष्ठ स्वच्छता निरीक्षक शैलेश पवार यांचेसह सर्व स्वच्छता निरीक्षक आणि झोन कार्यालयातील काढी-यांचा समावेश होता.तसेच पश्चिम झोन अंतर्गत झोन कार्यालय येथे माजी महापौर विजय अग्रवाल, सुमनताई गावंडे, माजी उपमहापौर वैशालीताई शेळके, राजेंद्र गिरी, माजी नगरसेवक अनिल गारड, सतीष ढगे, सामाजिक कार्यकर्ते जयंत मसने, किशोर मांगटे पाटील, रमेश अलकारी, देवाशिष काकड, नितीन भाकवाल यांच्या प्रमुख उपस्थितीत कार्यक्रमाचे शुभारंभ करून शिवचरण पेट येथील भाजी बाजार परिसरातील स्वच्छता करण्यात आली.

संत गाडगेबाबा ग्रामस्वच्छता अभियान जिल्हास्तरीय स्पर्धेत तिवसा बु,ग्राम पंचायत ठरली तृतीय पुरस्काराची मानकरी

■बांशीटाकळी,दि १७ (प्रतिनिधी)

संत गाडगे बाबा ग्राम स्वच्छता अभियान सन २०२४-२५स्पर्धा अंतर्गत जिल्हास्तरीय स्पर्धेमध्ये बांशीटाकळी तालुक्यातील तिवसा ग्रामपंचायत ने तृतीय क्रमांक चे पुरस्कार प्राप्त केले आहे, बांशीटाकळी पंचायत समिती वसंतराव नाईक सभागृह येथे गटविकास अधिकारी रविकांत पवार यांच्या हस्ते तिवसा ग्रामपंचायत च्या कर्मचाऱ्यांनी व पदाधिकाऱ्यांनी स्वीकारला, यावेळी तालुका आरोग्य अधिकारी श्री डॉ. रवींद्र आर्य उपस्थित होते.दि १३/ ९ /२०२५ रोजी ग्राम तिवसा बु. ग्रामपंचायत यांना राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज स्वच्छ ग्राम स्पर्धा सन २०२४- २५ तृतीय क्रमांक प्राप्त ग्रामपंचायतीचे सन्माननीय सरपंच उपसरपंच सदस्य ग्रामपंचायत अधिकारी तथा सर्व नागरिक यांनी स्वच्छता या क्षेत्रात पुढाकार घेऊन गाव हे स्वच्छ गाव अभियानामध्ये सर्व

गावकऱ्यांच्या मते सहभाग घेण्याचे ठरले, सर्वप्रथम गावांमध्ये महिलांचा मोठा सहभाग घेऊन ग्रामपंचायतच्या ग्रामसभा महिला सभा गट सभा घेऊन आपल्या ग्रामपंचायतला ग्राम स्वच्छता पुरस्कारामध्ये सहभाग घ्यायचा असे ठरविले, सर्व गावांमध्ये स्वच्छता अभियान राबवले गावाला लागून असलेली स्मशानभूमी हे गावाची एक ओळख निर्माण झालेली आहे या स्मशानभूमी मध्ये पाण्याची

सुविधा नातेवाईकांना बसण्यासाठी बेंच व आयुर्वेदिक व फुलझाडे व फळझाडे अशा सर्व प्रकारचे लावलेले आहेत. असे सुसज्ज स्मशानभूमी तयार केलेली आहे तसेच गावां मध्ये समोरच्या कडेला ही झाड लावलेली आहेत, गावातील रोडवर नारळाचे झाड लावलेले आहेत, गावातील हागणदारी मुक्त गाव हे शंभर टक्के करण्यात आले, शाळेमध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे लावलेली आहेत.

शाखा अभियंता अनिता भगत यांना पुरस्कार

बांशीटाकळी : डॉ बाबासाहेब आंबेडकर फाउंडेशनच्या वतीने विविध क्षेत्रात उल्लेखनीय कामगिरी करणाऱ्याचा सत्कार सोहळा रमाबाई आंबेडकर नगर शहीद स्मारक हॉल येथे संपन्न झाला, यावेळी बांशीटाकळी पंचायत समिती बांधकाम विभागाच्या अनिता लक्ष्मणराव भगत यांना २०२५ अंतर्गत हा पुरस्कार घोषित झाल्यामुळे तालुक्यात आनंदाचे वातावरण निर्माण झाले आहे. प्रमुख पाहुणे म्हणून प्रहार जनशक्ती पक्षाचे महाराष्ट्र संपर्क प्रमुख एॅड. अजय तापकीर, महाराष्ट्र विद्यार्थी प्रमुख एॅड. मनोज संभाजी ब्रिगेड मुंबई अध्यक्ष एॅड. रिया करंजकर, प्रबोधनकार संपादक सुप्रियारेखा काळे,टेकाडे,जाधव, अभिनेत्री रंजीता पाटील,अभिनेत्री सारिका कांबळे यांच्याहस्ते दिला.

खोटेच्या कागदपत्रांवर आधार केंद्र देणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर गुन्हे दाखल करा : भाजयुमोची जिल्हाधिकाऱ्याकडे मागणी

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

खोटेच्या व बनावट कागदपत्रांवर एका आरोपीस जिल्हाधिकारी कार्यालयातील महा-आयटी विभागामार्फत आधार सेवा व सेतू केंद्र दिल्याच्या गंभीर प्रकाराची चौकशी करून दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाई करावी, अशी मागणी भारतीय जनता युवा मोर्चा (भाजयुमो) महानगर जिल्हाध्यक्ष पवन मुगुटराव महळे यांनी जिल्हाधिकाऱ्यांकडे निवेदनाद्वारे केली आहे. खोटे दस्तावेज बनवण्याच्या प्रकरणात रामदासपेठ पोलीस ठाण्यात अब्दुल जुनेद पटेल (रा. बोरगाव मंजू, अकोला) याच्यावर इच्छ कलम ३९८/४, ३३६/२, ३३७, ३३६/३, ३४०/२, ३, ५ नुसार गंभीर गुन्हे दाखल आहेत. तरीही त्याला आधार

व सेतू केंद्राची परवानगी दिली गेली. या पार्श्वभूमीवर संबंधित अधिकाऱ्यांनी संगनमत करून शासनाची फसवणूक केल्याचा आरोप भाजयुमोने केला आहे. या प्रकरणाच्या चौकशीसह दोषी अधिकाऱ्यांवर गुन्हे दाखल करावेत व आरोपीस दिलेल्या बेकायदेशीर निवड व आदेश रद्द करावेत, अशी मागणी करण्यात आली आहे. तसेच, आधार संचाच्या जाहिरातीत नमूद केलेली अटी पाळल्या गेल्या नसल्याचा आरोपही करण्यात आला आहे. छडएखड परीक्षा २०२३ नंतर उत्तीर्ण झालेल्यांना पात्र मानले असताना, २०२३ पूर्वी उत्तीर्ण झालेल्या अनेक पात्र उमेदवारांना परीक्षेपासून वंचित ठेवले गेले. यावेळी माजी नगराध्यक्ष हाजी सय्यद बुरहान व शहराध्यक्ष कम रुझमा खान, माजी नगरसेवक मोहम्मद एजाज, प्रदेश सरचिटणीस सादिक उल अमीन, नातीक शेख आदी मान्यवर उपस्थित होते.

अकोला तालुकास्तरीय इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धेत बाल शिवाजी शाळा प्रथम

अकोला : शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हा परिषद अकोला, महाराष्ट्र इंग्लिश टीचर असोसिएशन अकोला जिल्हा व श्री शिवाजी हायस्कूल, टाऊन ब्रँच अकोला यांच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक १५ सप्टेंबर २०२५ रोजी अकोला तालुकास्तरीय इंग्रजी वक्तृत्व स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले.या स्पर्धेत बाल शिवाजी शाळेतील गट ‘अ’ मध्ये इयत्ता ७ वी मधील विद्यार्थी अद्वैत प्रविण गायकवाड व गट ‘ब’ मधून इयत्ता ९ वी मधील प्रणव सतीश नवले या दोघांनीही प्रथम क्रमांकाचे पारितोषिक पटक्यावेले व शाळेच्या यशामध्ये आणखी एक मानाचा तुरा वाढविला. स्पर्धेतील विजेत्यांना शिक्षणाधिकारी मा. अरविंद मोहरे यांच्या हस्ते प्रमाणपत्र, स्मृतिचिन्ह व पदक देऊन गौरविण्यात आले.

कृषी अभियांत्रिकी व तांत्रिकी महाविद्यालय, डॉ.पंदेकृवि अकोला येथे ‘अभियंता दिन’ उत्साहात साजरा

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

दि. १५ सप्टेंबर, २०२५ सोमवार रोजी डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठातील कृषी अभियांत्रिकी व तांत्रिकी महाविद्यालयात कृषी अभियांत्रिकी विद्याशाखा तसेच राष्ट्रीय सेवा योजना व विद्यार्थी यांच्या वतीने ‘अभियांत्रिकी दिन’ उत्साहात साजरा करण्यात आला. १५ सप्टेंबर हा ‘भारतरत्न सर विश्वेश्वरेया’ यांचा जन्मदिवस दरवर्षी ‘अभियंता दिन’ म्हणून साजरा करण्यात येतो.

या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून म हाविद्यालयाचे अधिष्ठाता डॉ. सुरेंद्र काळबांडे सर उपस्थित होते, तर या कार्यक्रमासाठी श्री. सुनिल थोटगो ‘अधीक्षक अभियंता, डॉ. पंदेकृवि अकोला’ यांना प्रमुख पाहुणे म्हणून आमंत्रित करण्यात आले होते. व्यासपीठावरील मान्यवरांमध्ये विभागप्रमुख

डॉ. सूचित गुमा, डॉ. महेंद्र देशमुख, वरिष्ठ संशोधक डॉ. मृदुलता देशमुख, डॉ. पातोडे सर आदी उपस्थित होते. तर सभागृहामध्ये डॉ. अनिल कांबळे डॉ. भाग्यश्री पाटील, डॉ. किशोर घट्टे, डॉ. राजेश मुरुमकर, डॉ. यत्नेश बिसेन, डॉ. मीनल सुपे, डॉ मानकर,

डॉ. तळोकार, डॉ. संदीप कऱ्हाळे, डॉ. धीरज कराळे व राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी डॉ. वैभवकुमार शिंदे आदी उपस्थित होते. महाविद्यालयाचे अधिष्ठाता डॉ. सुरेंद्र काळबांडे यांनी श्री. सुनील थोटगो यांचे पुष्पगुच्छ देऊन स्वागत केले.

पातूर येथे विद्यार्थी संवाद व मार्गदर्शन मेळावा यशस्वी

■पातूर,दि १७ (प्रतिनिधी) :

राष्ट्रवादी विद्यार्थी काँग्रेसतर्फे आयोजित विद्यार्थी संवाद व मार्गदर्शन मेळाव्यास विद्यार्थ्यांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला. या मेळाव्यात विद्यार्थ्यांनी शैक्षणिक तसेच करिअरविषयक मार्गदर्शन घेतले.या प्रसंगी राष्ट्रवादी विद्यार्थी काँग्रेस प्रदेशाध्यक्ष प्रशांत कदम पाटील यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन करताना स्पर्धात्मक परीक्षांची तयारी, करिअर नियोजन आणि सामाजिक बांधिलकी यांचे महत्त्व अधोरेखित केले. कार्यक्रमाचे आयोजन प्रदेश सचिव मो. फरहान अमीन यांनी केले होते. यावेळी माजी नगराध्यक्ष हाजी सय्यद बुरहान व शहराध्यक्ष कम रुझमा खान, माजी नगरसेवक मोहम्मद एजाज, प्रदेश सरचिटणीस सादिक उल अमीन, नातीक शेख आदी मान्यवर उपस्थित होते.

CHANGE IN NAME
 I Have Change "Mother Name" in My Son's Passport :-
 (N1989476)
 -----From-----
SHABANA PARVEEN KHAN
 -----TO-----
SHABANA PARVEEN ASHFAQUE HUSAIN KHAN
 My Residential Address is :-
 Lakkadganj Road back side of Al hira appartment Firdos Colony Akola 444001

CHANGE IN NAME
 I Have Change My Name in My Passport No is :-
 (N1989476)
 -----From-----
SHADAB HUSAIN KHAN
 -----TO-----
SHAHDAH HUSAIN KHAN ASHFAQUE HUSAIN KHAN
 My Residential Address is :-
 Lakkadganj Road Near Pakiza Pan Center Firdos Colony Akola 444001

मनपात केशव सीताराम ठाकरे उर्फ प्रबोधनकार ठाकरे जयंती साजरी

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

आज दि. १७ सप्टेंबर २०२५ रोजी अकोला महानगरपालिका डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मुख्य सभागृह येथे केशव सीताराम ठाकरे उर्फ प्रबोधनकार ठाकरे यांच्या जयंती निमित्त आयोजित कार्यक्रमांमध्ये उपस्थित मान्यवरांच्या हस्ते प्रबोधनकार ठाकरे यांच्या प्रतिमेला माल्यार्पण करून पुजन करण्यात आले. यावेळी मंगेश जाधव, गणेश गावंडे, योगेश मारवाडी, राजेश शिरसाट, कृष्णा वाकोडे, सुनिल इंगळे यांचेसह ईर कर्मचा-यांची उपस्थिती होती.

आमरण उपोषणाला बारी समाजाचा पाठिंबा

■अकोला,दि १७ (प्रतिनिधी) :

सोमवार दि. १५/०९/२०२५ स्थानिक अकोला जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर सकल ओबीसी अकोला जिल्हा यांच्या वतीने आमरण उपोषणाला आज सुरुवात झाली. या ठिकाणी सकल ओबीसी समिती तर्फे उपोषणकर्ते सर्वश्री मा. एड. भाऊसाहेब मेडशीकर, सौ.पुष्पाताई गुलवाडे, जनार्दन हिळकार, राजेश दोमणे, शंकरवार पारकर हे आमरण उपोषणासाठी ओबीसींचे आरक्षण बचावासाठी बसलेले आहेत. समितीचे प्रमुख मार्गदर्शक मा.आ. हरिदास भंदे ,नारायणराव गव्हाणकर, बळिराम शिसकार,प्रा.संजय हुसे, विजय कौसल, मानिक नालट,अभय बिजवे,अनिल शिंदे हे आहेतउपरोक्त उपोषणाला सकल ओबीसींचा पाठिंबा आहे सर्व जिल्ह्यातील ओबीसी संघटनांचा

पाठिंबा आहे.आज बारी समाज अकोला तर्फे उपोषणाला समर्थन जाहीर केले या वेळी बारी समाज अध्यक्ष गोपाल नागपूर अकोला यांनी ऊपस्थीत ओबीसी बांधवांशी संबोधित करताना एकीचे महत्त्व व ही लढाई आपल्यालाच नेटाने पुढे नेऊन ओबीसीतील शेकडो पिढीतांचा आवाज बन्न लढावी

लागेल व इतरत्र ओबीसी विखुरलेल्या बांधवांना एकत्रित करावे लागेल तरच प्रस्थापितविरुद्ध आपण या लढाईत यशस्वी होऊन अशे आवाहन केले.यावेळी बारी समाज अकोला चे अध्यक्ष गोपाल नागपूर सचिव पद्माकर रौंदळे उपाध्यक्ष कुसुम रेखाते, योगेश हिस्सल उपस्थित होते.

मराठवाडा : ऐतिहासिक पार्श्वभूमी

महाराष्ट्र राज्याचा भाग असलेला मराठवाडा हा प्रदेश पूर्वी हैदराबाद संस्थानाचा भाग म्हणून ओळखला जात होता. १७ सप्टेंबर १९४८ रोजी हा भूभाग स्वतंत्र होऊन भारतात समाविष्ट झाला. यंदा १७ सप्टेंबरला या घटनेला ७७ वर्षे पूर्ण होऊन ७८ वे वर्ष सुरू झाले. या निमित्ताने, मराठवाड्याचा इतिहास, त्याचे नाव कसे पडले, आणि तो निजामशाहीच्या जोखडतून कसा मुक्त झाला, याबाबतचा हा लेखाजोखा.

भाषिक-ऐतिहासिक पार्श्वभूमी

शासन दरबारी असणाऱ्या नोंदीनुसार, सम्राट अशोकाच्या १६ महाजनपदांपैकी दोन महाजनपदे एक अश्मक आणि दुसरे मूलक हे गोदावरीच्या खोऱ्यात नांदणारे होते. या दोन्ही महाजनपदात बहुतांश लोक महाराष्ट्री प्राकृत बोलणारी होती.

सातवाहन राजा हाल यांनी ७०० गाथा एकत्र करून संपादित केलेला 'गाथासप्तशती' म्हणजेच गाथा सप्तशती ही प्राकृत मधून असलेली निर्मिती आहे. यात या गोदावरी खोऱ्यातील लोकांचे लोक जीवन प्रतिबिंबित झाले आहे. यातून एकच ध्वनीत होते की, हा प्रदेश म्हणजे मराठीचे आद्य रूप महाराष्ट्री प्राकृत बोलणारा प्रदेश.

पुढे अनेकांनी या प्रदेशावर आपली हुकूमत गाजवली. १७२४ मध्ये दिल्लीच्या सुभेदार निजाम उल मुल्क या निजामशाहीने हैदराबादमध्ये निजामशाही स्थापन केली. या निजामशाहीत तीन भाषा बोलणारे प्रदेश होते. एक तेलगू (आंध्र), कन्नड (कर्नाटक) आणि मराठी (मराठवाडा). म्हणजे निजामाच्या काळात भाषे प्रमाणे प्रदेशाची नावे झाली. यातील मराठी भाषिक पट्ट्याला 'मराठवाडा' (मराठ + वाडा/भाग) अशी प्रचलित संज्ञा मिळाली आणि ती प्रशासन, महसूल व लोकप्रिय वापरात कायम झाली.

पूर्वप्रचलित शब्दरूप आणि उल्लेख

काही जुन्या नोंदींमध्ये मराठवाडी/मरहटवाडी असा शब्दप्रयोग दिसतो, जो पुढे 'मराठवाडा' या अधिक परिष्कृत रूपात रूढ झाला. फारशी-पर्शियन इतिहासग्रंथ, निजामकाळातील कागदपत्रे आणि प्रांतीय गॅझेट्समध्ये हा भाषिक पट्टा म्हणून निर्देश आढळतो.

१८ व्या -१९ व्या शतकात निजामकाळातील महसूल-विभागणी, आणि पुढे १८६० च्या दशकांतरच्या

प्रशासकीय सुधारणांमध्ये 'मराठवाडा' ही संज्ञा दस्तऐवजांत दिसू लागते. १९५६ च्या राज्यपुनर्रचनेत हा 'मराठवाडा विभाग' म्हणून बॉम्बे राज्यात समाविष्ट झाला; १९६० नंतर महाराष्ट्रात हा विभाग अधिकृतरीत्या त्या नावानेच ओळखला गेला.

मराठवाडा शब्दाचा अर्थ व व्युत्पत्ती

'वाडा/वाड' हा शब्द मराठीत भाग/पट्टा/वस्ती अशा अर्थांनी येतो; 'मराठ'/'मराठी' + 'वाडा' म्हणजे मराठी लोकांचा भाग/पट्टा असा सरळ अर्थ लागतो. त्यामुळे 'मराठवाडा' ही भाषिक-प्रादेशिक ओळख दर्शवणारी संज्ञा आहे, जी लोकवापरातून प्रशासकीय वापरात स्थिरावली.

आजचा वापर

१९५६ मध्ये राज्य पुनर्रचनेनंतर मराठी भाषिक मराठवाडा महाराष्ट्रात सामील झाला. छत्रपती संभाजीनगर (औरंगाबाद), बीड, लातूर, परभणी, नांदेड, जालना, हिंगोली, धारारीव (उस्मानाबाद) हे जिल्हे मिळून आजचा मराठवाडा झाला.

'मराठवाडा' हा शब्द आज सांस्कृतिक, भाषिक आणि प्रशासकीय या तिन्ही पातळ्यांवर मान्यताप्राप्त प्रादेशिक ओळख आहे. मराठी बोलीभाषेची छटा, सांस्कृतिक वारसा आणि ऐतिहासिक अनुभव यांमुळे हे नाव केवळ भूभाग नव्हे तर एक सांस्कृतिक ओळख सूचित करते.

मराठवाड्याचा इतिहास थोडक्यात

प्रसिद्ध पुरातत्त्वज्ञ आणि मूर्तिशास्त्रज्ञ डॉ. गो. बं. देगलूरकर यांनी आपल्या लेखात म्हटले की, पुरातत्त्वज्ञांच्या मतानुसार, मराठवाड्यात मानवाची वस्ती सुमारे ७० हजार वर्षांपासून आहे. १८६५ मध्ये वायने या भूगर्भशास्त्रज्ञाला पैठणजवळ मुंगी येथे मध्यपरामयुगीन दगडी हत्यारे मिळाली.

महाराष्ट्रात मिळालेली ही पहिली अश्मयुगीन हत्यारे होत. मानवाने स्थिर जीवनास प्रारंभ केला, तेव्हापासून मराठवाड्यात त्याचे अस्तित्व आढळते.

इतकेच नव्हे तर महाराष्ट्रातील आद्य शेतकऱ्यांची वस्ती श्रीगणेशेश्वरांच्या जन्मगावी आपेगाव येथेच पुरातत्त्वज्ञाना आढळून आली. उत्खननात तेथे ताम्रपाषाणयुगीन घरांचे अवशेष, रंगीत खापरे, धान्ये आणि दगडी हत्यारे मिळाली. या वस्तीचा काळ इ. स. पू. १५६४ असा कार्वन-१४ पद्धतीने ठरविण्यात आला आहे.

पुराणातील वर्णनानुसार

पूर्वार्ध

मराठवाड्याच्या काही भाग नंद्यांच्या साम्राज्यात असावा असे दिसते. नव-नंदेरा म्हणजे नांदेड असेही मानले जाते. ज्ञानकोशकारांच्या मते पैठण ही त्यांची दक्षिणेकडील राजधानी होती. पुढे अशोकाच्या लेखातून पैठणिकांचा म्हणजेच पैठणवासियांचा उल्लेख आढळतो.

मराठवाड्याला महत्त्व आले ते सातवाहन वंशाच्या कारकीर्दीत. दक्षिणेतील पहिल्या व मोठ्या साम्राज्याची राजधानीच पैठण (प्रतिष्ठान) येथे होती. या राजकुलाने मराठवाड्याला राजकीय, सामाजिक व सांस्कृतिक क्षेत्रांत स्थान मिळवून दिले, तसेच साहित्यात आणि कलाक्षेत्रात मोलाची कामगिरी करण्यास प्रवृत्त केले. पैठण, तेर, भोकरदन ही गावे या काळतच भरभराटीस आली. अजिंठा येथील पहिल्या गटातील व पितळखोरे येथील लेणी याच काळातील होत.

गौतमीपुत्र सातकर्णीने नहपान आणि कर्दमकासारख्या शत्रूंना पराभूत करून महाराष्ट्राला वाचविले. हाल या राजाने गाथासप्तशतीसारखा तत्कालीन लोकजीवनाचे प्रतिबिंब असलेला ग्रंथ संपादित केला.

सातवाहनांनंतर मराठवाड्याच्या काही भागावर वाकाटकांनी राज्य केले त्यांच्या कारकीर्दीत अजिंठ्याच्या काही लेण्यांत चित्रकाम झाले. वाकाटकांनंतर चालुक्य वंशाच्या राजांचा मराठवाड्याशी संबंध आला. त्यानंतर राष्ट्रकूट घराण्याने ७४४ ते १७३ पर्यंत येथे राज्य केले. त्यांची एक उपराजधानी नांदेड जिल्ह्यातील कंधार येथे होती. वेरूळ येथील अद्वितीय लेणी यांच्या कारकीर्दीत खोदली गेली.

कल्याणी चालुक्यांच्या काळातील शंभराहून अधिक शिलालेख नांदेड, उस्मानाबाद (आताचे धाराशिव) व परभणी जिल्ह्यांतून मिळतात. या राजांनी याच जिल्ह्यांतून कलापूर्ण मंदिरे उभारली. सहाय्या विक्रमादित्याच्या काळात विद्यास्थाने व महाघटिकस्थाने (महाविद्यालये) यांना अनुदान दिले गेले. मराठवाड्याच्या काही भागावर कलचुरींना व त्यांच्या वंशजांनी सुमारे वीस वर्षे राज्य केले, असे अभिलेख सांगतात.

मराठवाड्याला यादव घराण्याच्या काळात अत्यंत महत्त्व आले. यादव वंशातील पाचव्या भिल्लमाने ११७५ मध्ये देवगिरी येथे राजधानी हलवली आणि तेथे देवगिरी किल्ला बांधला. यादव काळात मराठवाड्याची सर्व क्षेत्रांत, विशेषतः संगीत, कला, वाड् मय इत्यादीत, प्रगती झाली.

यादवकालीन अनेक मंदिरे मराठवाड्यात असून ती हैमाडपंती या नावाने प्रसिद्ध आहेत. हेमाद्री तथा हैमाडपंत हा बहुश्रुत विद्वान यादवांच्या दरबारी होता. याने चतुर्धर्गचिंतामणी हा बृहद् ग्रंथ लिहिला. रामचंद्र (१२७१ ते १३११) हा यादवांचा शेवटचा राजा मराठवाडा याच्या काळात परमोत्कृष्टाला पोहोचला होता.

देवगिरीच्या वैभवामुळे मोहित होऊन अल्लाउद्दीन खिलजीने दक्षिणेवर स्वारी केली. रामचंद्र यादवला पराभव पत्करून अपमानास्पद तह करावा लागला. पुढे मलिक काफूरने देवगिरीवर आक्रमण केले. त्यात देवगिरी पडली. यादवांचे

निजाम अली खान आसफ जाह
शेवटचा निजाम मीर उस्मान अली

साम्राज्य लयास गेले.

खिलजीनंतर दिल्लीच्या गादीवर तुघलक आले. त्यांपैकी मुहम्मद तुघलकाने देवगिरी येथेच दिल्लीची राजधानी हलवली. देवगिरीचे नाव दौलताबाद केले. तुघलकानंतर मराठवाड्याचा बराचसा भाग बहमनी राज्यात समाविष्ट झाला. १५३८ मध्ये बहमनी राज्याची पाच शकले झाली आणि मराठवाड्याचा प्रदेशही आदिलशाही, इमादशाही, तुल्शाशाही, बरीदशाही आणि निजामशाही यांत विभागला.

पुढे १६३३ मध्ये शहाजहान या मोगल राजाने दौलताबाद जिंकले. त्याचा मुलगा औरंगजेब दक्षिणेचा सुभेदार म्हणून काही काळ येथे होता. यानंतर आसफजाही घराण्याचे म्हणजे हैदराबादच्या निजामाचे १७२४ पासून मराठवाड्यावर आधिपत्य होते.

हैदराबादच्या निजामशाहीचा उदय

दिल्लीचा सुभेदार निजाम उल मुल्कचा कालखंड हा निजामशाहीच्या उदयाचा होता. त्या कालखंडात मराठ्यांशी कधी मैत्री, कधी तह करून तर कधी माफी मागून निजामशाही टिकून राहिली. इ.स. १७२४ ते १७४८ अशी २४ वर्षे ही कारकीर्द राहिली. त्यानंतर निजामाच्या वारसदारांमध्ये इ.स. १७४८ ते १७६२ पर्यंत वारसायुद्ध घडून आले.

निजाम-उल-मुल्क नंतर त्याचा मुलगा निजाम अली हा हैदराबाद संस्थानचा राजा झाला. त्याने स्वतःला निजाम अशी पदवी धारण केली. म्हणून नंतरच्या सर्व राजांना निजाम असे संबोधण्यात येते. निजाम-उल-मुल्कला मोगल सम्राटांकडून आसफ जहा असा किताब

मिळाला होता. म्हणून या घराण्याचा उल्लेख आसफ जाह घराणे असाही करण्यात येतो. निजामशाहीने सुरुवातीपासूनच बलवंद सत्तेबरोबर मैत्री करून किंवा नमते घेऊन आपले राज्य केल्याचे दिसून येते. १८ व्या शतकाच्या पूर्वार्धात भारतात ब्रिटिशांचा दबादबा वाढायला लागला होता. हे हेरूनच निजाम अली यांनी ईस्ट इंडिया कंपनी यांच्या बरोबर १२ ऑक्टोबर १८०० मध्ये तेनाती फौजेचा करार केला.

या कराराद्वारे संरक्षणासाठी इंग्रजांची फौज सिकंदराबादला कायम झाली. या कारणांमुळे निजामाने हिंदुस्तानातील कोणत्याही राजाबरोबर कसलाही संबंध ठेवणार नाही, हे मान्य केले. इंग्रजांना फौजेच्या खर्चासाठी कडाप्पा, कर्नुल, अनंतपुर व बेल्लारी हे जिल्हे निजामाने ईस्ट इंडिया कंपनीला दिले. या करारामुळे परकीय आक्रमणापासून व अंतर्गत बंडखोरापासून पूर्ण रक्षण करण्याची जबाबदारी कंपनीने स्वतःवर घेतली.

या करारापासून हैदराबादच्या निजामाचे स्वातंत्र्य नष्ट झाले. निजामअली नंतर (सन १७६३ ते १८०३) निजाम सिकंदरशाह (सन १८०३ ते १८२९), नासिरुद्दौला (सन १८२९ ते १८५७), अफजुद्दौला (सन १८५७ ते १८६९), महबुब अली खान (सन १८६९ ते १९११) यांनी राज्य केले.

मीर उस्मान अलीची कारकिर्द

सातवा व शेवटचा निजाम मीर उस्मान अली खान २९ ऑगस्ट १९११ रोजी सत्तेवर आला. पहिल्या महायुद्धात निजामाने इंग्रजांना पैसा, सैन्य, वस्तू यांची भरपूर मदत केली. युद्धातील मदतीचे

बक्षीस म्हणून ब्रिटिश सम्राट पाचवा जॉर्ज ह्याने निजामाला हिज एक्झाल्टेड हायनेसस असा किताब दिला. निजाम मीर उस्मान अली खूप महत्वाकांक्षी होता. स्वतंत्र इस्लामी राज्य स्थापन करण्याचे त्याचे स्वप्न होते. हैदराबाद राज्यात राजभाषा फारशी होती.

मराठवाडा मुक्तीसंग्राम चळवळ

जुलूम जितका वाढतो, तितकी प्रतिकाराची ठिणगी तेजाळते. १९३०-४० च्या दशकात भारतीय स्वातंत्र्याची हवा निजामशाहीत पोहोचली. भारतीय स्वातंत्र्यलढ्यात महात्मा गांधींनी जसे नेतृत्व केले, त्याचप्रमाणे मराठवाड्याच्या लढ्याचे नेतृत्व स्वामी रामानंद तीर्थ यांनी केले.

१९३८ मध्ये स्थापन झालेल्या हैदराबाद स्टेट कॉंग्रेसने या लढ्याची सूत्रे हाता घेतली. जनतेमध्ये स्वातंत्र्याची भावना जागृत करण्यासाठी सत्याग्रह, मोर्चे आणि आंदोलने सुरू झाली. यात गोविंदभाई श्रॉफ, अनंत भालेराव, बाबासाहेब परांजपे यांसारख्या अनेक नेत्यांनी महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली.

रझाकारांकडून संस्थानातील नागरिकांवर, स्वातंत्र्यलढ्यातील कार्यकर्त्यांवर, भारतीय सोमेश्वरी चौक्यांवर आणि तेथील खेड्यांवर हल्ले करून रझाकारांनी सर्वत्र विध्वंस व प्रचंड रक्तपात सुरू केला. या सर्व अत्याचारांना निजामाची मूक संमती होती. हैदराबाद संस्थानातील जनतेच्या मागणीकडे निजाम दुर्लक्ष करत होता. त्यांना भारतात सामील होण्याऐवजी स्वतंत्र राष्ट्र म्हणून राहायचे होते. यासाठी त्यांनी पाकिस्तानची मदत घेण्याचा प्रयत्न केला.

ऑपरेशन मोदत

निजामाविरुद्ध पोलिस कारवाई निजामाचे मनसुबे पाहून भारत सरकारने कठोर पाऊल उचलण्याचा निर्णय घेतला. भारताचे पहिले गृहमंत्री सरदार वल्लभभाई पटेल यांनी निजामाच्या जुलमी राजवटीला संपवण्यासाठी 'पोलिस कारवाई' सुरू करण्याचा आदेश दिला. हैदराबाद संस्थानावरील लढाईची ही योजना 'ऑपरेशन पोलो' या सांकेतिक नावाने ओळखली जाते.

भारतीय सेनेच्या सदस्र कमांडचे प्रमुख जनरल गोडार्ड यांनी ही योजना तयार केली. मात्र, नंतर ते निवृत्त झाले आणि त्यांच्याजगी लेफ्टनंट जनरल राजेंद्रसिंग यांची नियुक्ती झाली. त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली मेजर जनरल जयंत चौधरी, मेजर जनरल डी. एस. ब्रा, मेजर जनरल ए. ए. रुद्र, ब्रिगेडीयर शिवदत्त सिंग आणि एअरव्हाईस मार्शल मुखर्जी यांनी ही योजना राबवली व पूर्णत्वाला नेली.

(उर्वरीत भाग पुढील अंकी)

पितृपक्षातच कावळ्यांचे स्मरण..?

तसा कावळा सजीवसृष्टीत नावांप्रमाणेच काळा पृष्ठवंशीय पक्षी होय. कावळा आणि मानवाचे जन्मोजन्मीचं नातं असं समीकरण. कावळा आणि मानवी नातं हे कसे काय म्हणायचं, असे आपल्याला वाटतचं असेल! आपण आपल्या बालपणी नाही का? कावळ्याला 'कावळे दादा' आणि चिमणीला 'चिऊताई' म्हणायचो. हो, तिथूनच आपलं नातं सुरू होतं आणि मृत्यूनंतरही प्रतिवर्षी येणाऱ्या पितृपक्षात त्यांचे स्मरण होतंच ना...! मग आहे की नाही, जन्मोजन्मीचं नातं.

कावळ्याचा आणि आपला परिचय होतो तो 'कावळ्यांचं घर शेणाचं, चिमणीचं घर मेणाचं' बालकथेतून. पुढे हा कावळा जणू मानवी सहजीवनाचा भाग बनतो. अर्थात त्याला कुत्रा, मांजरी, पोपटा सारखे त्यांचे पालन करीत नाही. कारण त्याला पूर्वपार रुढीनुसार मानवाने शुभ/अशुभ म्हणून तर कधी 'बिचारा' असं ठरवून त्याला दुर्लक्षित केलं आहे.

पक्षीतज्ञांच्या म्हणण्यानुसार कावळा उष्णकटिबंधीय प्रदेशात वावरतो. तो समूहात राहणे पसंत करतो. तसे त्यास सामुदायिक इतर सहकाऱ्यांच्या धोक्याची सूचना आणि पूरकअन्न शोधण्यासाठी एकमेकांशी संवाद करतात. कावळ्यांच्या उरुकांतीचा इतिहास खूप जुना आहे, असे सांगितले जाते. म्हणून त्याचा उल्लेख पौराणिक कथेत सुद्धा आढळतो.

आज होणारी बेसुमार वृक्षतोड, हवेतील प्रदूषण, सगळीकडे होणारा कीटकनाशकांच्या वापरांमुळे सजीवसृष्टी आज धोक्यात आली आहे. पर्यावरणा विषयी आजही मनुष्य प्राणी राहिले आहे. हे जर असेच चालत राहिले तर, भविष्यातील पीढीला पितृपक्षात दबावा कावळा कायवा लागेल काय? हा प्रश्न आज पडताना दिसतो.

कावळा पर्यावरणीय संरक्षणात अत्यंत मोलाची भूमिका बजावतो. त्याला

सर्वपक्षी म्हणून बघितले जाते. मानवी वस्त्यातील अन्नाचे तुकडे, कीटक, मृत्प्राणी, फळे, धान्य शिवाय स्वच्छ पाणी पितो. त्याच्या आहारात विविधता असून ते स्वतः अन्नाचा शोध घेतात. जिथे अन्नाची उपलब्धता आहे; तिथे इतर कावळ्यांनाही बोलावतो. आज मानवाची झपाट्याने बदललेली परिणामाने जीवनशैलीच्या शहरीकरणाच्या रूपाने कावळ्यांच्या नैसर्गिक अधिकारांवर विपरीत परिणाम होत आहे. सतत होणारी वृक्षतोड कावळ्यांचे अधिवास संपुष्टात आणत आहे. त्यांच्या अधिवासातील बदलांमुळे काकवंशावर मोठा विपरीत परिणाम होताना दिसतो.

त्यांच्या नैसर्गिक अन्न स्रोताच्या अभावामुळे कावळ्यांची दर्शन दुर्लभ होऊन बसले आहे. कोणी एकेकाळी या झाडांवरून दुसऱ्या झाडांवर सतत फिरणारे थवे आज दुर्लभ झालेले दिसतात.

कावळे साधारणतः जून ते सप्टेंबर या काळात झाडांवर घरे बांधतात. अर्थात त्यांचा हा विणीचा हंगाम मानला जातो. आजही जुने जाणते शेतकरी कावळ्यांचे घरे किती उंचीवर आहे. यावरून अंदाज पज्जयमान कसे असेल, याचा अचूक अंदाज बांधतात. सजीव सृष्टीला प्रत्येक पशुपक्षी पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी मोलाची भूमिका बजावत असतात. त्यात कावळ्यांची अहळ स्थान आहे.

आज होणारी बेसुमार वृक्षतोड, हवेतील प्रदूषण, सगळीकडे होणारा कीटकनाशकांच्या वापरांमुळे सजीवसृष्टी आज धोक्यात आली आहे. पर्यावरणा विषयी आजही मनुष्य प्राणी राहिले आहे. हे जर असेच चालत राहिले तर, भविष्यातील पीढीला पितृपक्षात दबावा कावळा कायवा लागेल काय? हा प्रश्न आज पडताना दिसतो.

कावळा पर्यावरणीय संरक्षणात अत्यंत मोलाची भूमिका बजावतो. त्याला

लोकशाहीचा कणा मजबूत करण्याची वेळ

लोकशाहीच्या बळकटीचा पहिला पाया म्हणजे अचूक मतदार यादी. जर यादीच त्रुटीपूर्ण असेल तर निष्पक्ष निवडणुकीचं स्वप्न अपुरं राहील. बिहारमध्ये निवडणूक आयोगाने जेव्हा विशेष सखोल पुनरावलोकन सुरू केलं, तेव्हा बंगलमध्ये वतुळात भूचाल आला. विरोधकांनी याला लोकशाहीवर हल्ला उरवला, पण न्यायालयीन सुनावण्या आणि सखोल चर्चेनंतर हे स्पष्ट झालं की मतदार यादी शुद्धीकरण ही निवडणूक आयोगाची जबाबदारीसुद्धा आहे आणि अधिकारी.

या प्रक्रियेमुळे प्रथमच सर्वसामान्य मतदारांना समजलं की मतदार यादीत नाव जोडणं किंवा दुरुस्ती करणं ही त्यांची वैयक्तिक जबाबदारी आहे, पक्ष किंवा नेत्यांवर अवलंबून राहून ते शक्य नाही. गंमतीशीर बाब म्हणजे विरोधकांनी दिलेल्या बहुतांश हरकती या नव्या नावं जोडण्याऐवजी जुनी नावं काढून टाकण्याशी संबंधित होत्या.

कॉंग्रेसने दावा केला की तिने ८९ लाख हरकती दिल्या, पण त्यातील बहुतेक काटछाट संबंधी होत्या. अखेरस आयोगाने सुमारे ६५ लाख नावं वगळली, ज्यात मृत, स्थलांतरित आणि अनुपलब्ध मतदारांचा समावेश होता.

प्रश्न असा आहे की जेव्हा प्रत्यक्षात यादीची साफसफाई सुरू होती, तेव्हा तिला लोकशाहीचा संकटकळ का म्हटलं गेलं? **बंगालमधील खरी कसोटी** एसआयआरची खरी कसोटी आता पश्चिम बंगालमध्ये होणार आहे. तेथे घुसखोरी आणि प्रशासनाचं राजकारणीकरण यामुळे मतदार यादीच्या शुद्धतेवर नेहमीच प्रश्न उपस्थित होत आले आहेत.

आकडेवारीनुसार बंगालच्या सीमावर्ती जिल्ह्यात-उत्तर २४ परगणा, मालदा आणि मुर्शिदाबाद-मतदार वाढ दर राष्ट्रीय सरासरीपेक्षा (१.५-२%) दुप्पट म्हणजे ३.५-४% इतकी आहे. याचा अर्थ यादीत संशयास्पद नावं असण्याची शक्यता आहे. जर बंगालमध्ये ही प्रक्रिया यशस्वी झाली, तर देशभरात तिचा मार्ग सुकर होईल.

तंत्रज्ञान का आवश्यक आहे?

* देशातील नोंदणीकृत मतदार : सुमारे १८ कोटी
* निवडणूक आयोगाचा अंदाज : ६-७% नावं दुप्लिकेट किंवा चुकीची
* दरवर्षी सरासरी २ लाख लोक नागरिकत्व सोडून परदेशात स्थायिक होतात
* आधार, पासपोर्ट, पॅन आणि

टाळावेत. आंबट पदार्थांमध्ये आम्लयुक्त पदार्थांचे प्रमाण जास्त असते जे आतड्यांच्या अस्तरांना नुकसान पोहोचवू शकतात. त्यामुळे पचनक्रिया बिघडते आणि दीर्घकाळात छातीत जळजळ होण्याची समस्या उद्भवू शकते. **जड धान्याचे पीठ, जसे की बेसन** अशा पदार्थांमुळे बद्धकोष्ठता होते आणि ते पचण्यास कठीण असतात. उपवास संपल्यानंतर या पिठाचे कोणतेही पदार्थ खाऊ नयेत. बेसन खाल्ल्याने पीटात बद्धकोष्ठता होते. आणि त्याचे पचन देखील लगेच होत नाही. **गोड आणि साखरयुक्त पदार्थ**

बिहारमधून वगळलेली नावं : वर्गीकरण	
प्रकार	संख्या (अंदाजे)
मृत मतदार	२२ लाख
स्थलांतरित मतदार	१८ लाख
अनुपलब्ध/लुप्त	२५ लाख
एकूण	६५ लाख

महानगरपालिका डेटा लिंक केल्यास डुप्लिकेट नावं आपोआप वगळली जाऊ शकतात. सध्या पासपोर्ट कार्यालय आणि गृहमंत्रालयाचा डेटा निवडणूक आयोगाला थेट उपलब्ध होत नाही. जर ही व्यवस्था झाली, तर मृत किंवा परदेशात स्थायिक झालेल्या नागरिकांची नावं वेळेवर काढली जाऊ शकतील. यामुळे निवडणूक प्रक्रिया पारदर्शक बनेल आणि जनतेचा विश्वास अधिक दृढ होईल.

आजची खरी गरज ही आहे की सत्ताधारी आणि विरोधकांनी मिळून या मोहिमेला यशस्वी करावं. मतदार यादीत फक्त भारतीय नागरिकांची नावं असावीत आणि अद्ययावत प्रक्रिया पूर्णपणे स्वयंचालित व्हावी-यातच लोकशाहीची खरी ताकद दडलेली आहे. रफक ला वादग्रस्त ठरविण्याऐवजी पारदर्शक आणि विश्वासाहर्ह लोकशाहीच्या दिशेने ही एक संधी म्हणून पाहिल पाहिजे.

मूर्ती कला एक जबाबदारी

काही दिवसांनी नवरात्र सुरू होत असून, दुर्गादेवीच्या मूर्तीची निर्मिती अंतिम टप्प्यावर आहे. मध्य प्रदेशातील भोपाळ येथे श्री दुर्गादेवीच्या मूर्ती मोठ्या प्रमाणात बनवल्या जातात. यावर्षी कृत्रिम बुद्धिमत्तेद्वारे बनविलेल्या श्री दुर्गादेवीच्या रूपानुसार बालिकेप्रमाणे दिसणाऱ्या देवीच्या मूर्तींना विशेष मागणी असल्याने, मूर्तिकारांनी तशाच पद्धतीच्या मूर्ती बनवण्याला प्राधान्य दिले आहे.

हे बनवत असताना देवीच्या मूळ स्वरूपातच पालट करण्यात आला आहे. गणपती किंवा श्री दुर्गा देवी ह्या असुरांचा संहार करणाऱ्या देवता असल्याने मूळ स्वरूपाच्या मूर्ती बनवणे योग्य आहे. महिषासुराचे मर्दन करणारी, उग्र भाव असलेली श्री दुर्गा मातेची मूर्ती जितकी मारक तितकीच सज्जनांना आश्वस्त करणारी असावे पण कलेच्या नावाखाली मूर्तीच्या मूळ स्वरूपात बदल करून देवीला शस्त्रहीन किंवा बालिकेच्या रूपात दाखविणे हे त्या देवतेचा अपमान करण्यासारखेच आहे.

दहा हातात दहा शस्त्र घेतलेली श्री दुर्गादेवीची मूर्ती ही धर्मरक्षण, शक्ती आणि दृष्टांचा नाश यांचे प्रतीक आहे अशी मूर्ती पाहणाऱ्याच्या मनात संकटांशी सामना करण्याची शक्ती मिळते

पण अन्त्य रूपात, वेशभूषेत असणारी, शस्त्रहीन मूर्ती ह्या काटून प्रमाणे वाटतात व त्यांचा तसा प्रभाव देखील नसतो. डिजिटल माध्यमाद्वारे बनवलेल्या अशा देवतांच्या चित्रांना डिजिटल अवतार असे म्हटले जाते.

ही चित्रे सामाजिक माध्यमांवर मोठ्या प्रमाणात वायरल होी होतात त्यामुळे त्यांची मागणी वाढते. रशिया, अमेरिका, ऑस्ट्रेलिया, जपान या देशात श्री दुर्गादेवीच्या मूर्तीची मोठी मागणी असते.

यंदा एआयच्या माध्यमातून बनवलेले गेलेल्या चित्रानुसार बालिका रूपात बनवलेल्या मूर्तीच्या विक्रीत दुपट, तिपटीने वाढ झाली आहे कोणतीही कला असो मग ती चित्रकला असो, मूर्ती कला असो, या द्वारे जे सादर केले जाते त्यात असणाऱ्या देवदेवतांचे तत्त्व तिथे कार्यरत होऊन ते बनवणाऱ्याला जसे मदत करते तसेच ते पाहणाऱ्यालाही मदत करते. त्यामुळे मूर्तीचे किंवा चित्रातल्या देवदेवतांचे मूळ स्वरूप दाखवणे किंवा घडविणे हे आजवाढ्याचे व जिकिरीचे काम आहे. ज्या कलेतून देवाची स्फंदने तुमच्या कडे येतात, देव तुमच्या कडे येतो तीच खरी कला आहे.

■ **लीना मकरंद गाडगीळ** पनवेल.

अक्षीकायन
प्रा. अशोक साखा
मेहकर
(९४२९३९४३९९)

या पाखरांनी परत या !
भारत 'माता' मी तुमची तुम्ही माझी लेकरे जन्म घेऊनी या भूवर्ती कुशीत माज्या वाढले रे.. !

पालन पोषण करूनी 'स्वयंपूर्ण' तुम्हा केले रे वेळ येता पांग फेडण्याची सोडूनी परदेशी गेले रे !!

बुद्धीवंत लेकरे विदेशी राहे हे शल्य माज्या हृदयी आहे गुणवंतानो एक व्हा सारे वाढवा तिरंगा 'ची शान रे !

भक्तिमार्ग

उद्य आणि अस्त हा सृष्टीचा नियम आहे. याच नियमानुसार ज्याचा जन्म झाला आहे त्याचा मृत्यू अटळ असतो. पुराणकथांमध्ये किंवा तत्वज्ञानामध्ये मृत्यूचा उल्लेख अंतिम सत्य असा केला जातो. ८४ लक्ष योनींमधून फिरून थकून-भागून आल्यानंतर व्यक्तीला मानवी जन्म मिळतो असं म्हणलं जातं. त्यामुळे ८४ लक्ष जन्मांनंतर मिळणाऱ्या जन्मावर माणसाचं अतीव प्रेम असतं. आयुष्याच्या या अतीव ओढीमुळेच त्याला मृत्यूची द्वेषयुक्त भीती असते. मृत्यूबाबत इतकं भय मानवाच्या मनात असण्याचं कारण म्हणजे मृत्यूनंतरच्या आयुष्याबाबतची संदिग्धता. मृत्यूनंतर आयुष्य कसं असेल, याबाबत आजपर्यंत फक्त कल्पनाच लढवल्या गेल्या आ-हेत. त्याला कोणताही पुरावा नाही. याच कारणामुळे व्यक्तीला मृत्यूपश्चात असणाऱ्या आयुष्याचं गूढ कुतुहल आहे. विज्ञान आणि तंत्रज्ञान या सर्व कथांना नाकारत असलं तरी मानवी कल्पनाशक्तीच्या जोरावर मानवाने मृत्यूपश्चात असलेल्या विश्वाची कल्पना केली आहे.

महत्प्रयासाने मिळालेलं आयुष्य निती-नियमांच्या रेषेवरून सुस्थितीत चालावं यासाठी पुर्वजांनी मानवी वर्तणुकीचे नियम लिखित स्वरूपात घालून दिले. यालाच उपनिषदं, वेद, पुराण अशा नावांनी संबोधलं गेलं. या रुपरेषेवरून चालणं हे काही काळासाठी शक्य असलं तरी स्वतःला सदा सर्वकाळ या नियमांमध्ये बांधणं शक्य नसतं. अशा वेळी या नियमांचा गरजेपुरता संदर्भ घेतला जातो आणि कार्य पार पाडलं जातं.

स्वातंत्र्य आणि प्रलोभनं यांच्यामध्ये मानवी मन गुरफटत जातं आणि म्हणूनच अंतिम सत्याकडे डोळेझाक होऊ लागते. विषयवस्तूंच्या गराड्यात असलेला मानव बुद्धीसामर्थ्याच्या जोरावर उत्तम आरोग्य सुविधा निर्माण करतोच पण मृत्यूला जिंकण्याचेही मनसुबे रचतो. आयुष्यभरात जोडलेले आसपासचे नातेसंबंध त्याला अंतिम क्षणी मोहात पाडतात. आयुष्याच्या कातरवेळी तो गतकाळातील स्मृतींमध्ये रममाण होतांना दिसतो. मृत्यूनंतर आपण

→ वंदन गुरूला...

गुरूवीण कोण दाखवेल वाढूझ असं म्हटलं जातं. सद्गुरू हा आपला मार्गदर्शक असतो. त्याच्या छायेत आपलं आयुष्य घडत असतं. गुरू आपल्या शिष्याला चांगल्या वाईटाची ओळख करून देतो. गुरू म्हणजे मायेची सावली, गुरू म्हणजे कृपेचा सागर. गुरूची साथ असेल तर शिष्य भवसागरही तरून जाऊ शकतो. तर अशा या सद्गुरूला वंदन करण्याचा दिवस म्हणजे गुरुपौर्णिमा. गुरूचं महत्त्व शब्दात वर्णन करण्याच्या पलीकडचं असलं तरी सम र्थ रामदासांनी दासबोधातून गुरुमहिमा वर्णन केला आहे. दासबोधातल्या पहिल्या दशकातला चौथा समास गुरुस्तवनाचा आहे. या समासात समर्थ राम

दास म्हणतात, आता सद्गुरू वर्णवेना॥ जेथें माया स्वर्शौ सकेना॥ तें स्वरूप मज अज्ञाना काये कळें॥१॥ नकळे नकळे नेति नेति॥ ऐसं बोलतसे श्रुती। तेथे मज मूर्खाची मती॥ पवाडेल कोठें॥२॥ प्रत्यक्ष रामदास स्वामी म्हणत आहेत की

सद्गुरूचं स्वरूप माझ्यासारख्या अज्ञानी जीवाला कसं कळणार? जेथे मायेचा स्पर्श होत नाही अशा सद्गुरूचं वर्णन शब्दात करता येणार नाही. श्रुती ही तर साक्षात आत्मविद्येची जननी पण तिलाही सद्गुरूचं स्वरूप कळलेलं नाही. तीही नेति नेति म्हणजे मला त्याचं स्वरूप कळत नाही असं म्हणते आहे. श्रुतीलाही जे जमलेलं नाही ते करण्यासाठी माझ्यासारख्या मुर्खाची मती म्हणजे बुद्धी कशी काय समर्थ असेल, असा सवाल ते

दासबोध

समर्थ पुढे म्हणतात की, मज नकळे हा विचारू। दुःहुनी माझा नमस्कारू। गुरूदेवा पैलपारू पाववी मज॥३॥ सद्गुरूचं वर्णन कसं करावं हेच मला कळत नाही. त्यामुळे माझा नमस्कार दुरुनच स्वीकारून गुरूदेवा मला पैलतीरी न्या, अशी विनवणी रामदास करत आहेत. सद्गुरू स्तवनात ते पुढे म्हणतात, उपमे द्यावा सागर। तरी तो अत्यंतच क्षार। अथवा म्हणों क्षीरसागर। तरी तो नासेल कल्यातीं॥१७॥ उपमे द्यावा जरी मेरू। तरी तो जड पाषाण कठोरू। तैसा नव्हे की सद्गुरू कोमळ दिनाचा॥१८॥ सद्गुरूंना अनेक उपमा दिल्या जा-तात पण या कशा अयोग्य आहेत हे रामदास स्वामी पटवून देतात. ते म्हणतात, सद्गुरूंना सागराची उपमा देणं योग्य ठरणार नाही. याचं कारण सागराचं पाणी खारट असतं. त्यांना क्षीरसागराची उपमा द्यावी तर कल्पाचा अंत होताच तोही नष्ट होत असल्याने तेही योग्य ठरणार नाही. सद्गुरूंना मेरू पर्वताची उपमा द्यावी तर तो जड पाषाणाचा आणि कठोर असतो. तर सद्गुरू हे अत्यंत प्रेमळ आणि मनाने खूपच कोमल असतात. त्यामुळे ही उपमाही त्यांना योग्य ठरणार नाही. त्यामुळे सद्गुरूचं वर्णन करता येत नाही, असं रामदास स्वामी म्हणतात. प्रत्यक्ष रामदास स्वामींनाही सद्गुरूंची महती, त्याचं शिष्याच्या आयुष्यातलं स्थान यांचं महत्त्व पटलं होतं, हेच या सद्गुरुस्तवनातून दिसून येतं.

सगे-सोयऱ्यांपासून लांब जाणार आहोतच, याशिवाय हा प्रवास आपल्याला एकट्याने करावा लागणार या जाणिवेने तो जास्त अस्वस्थ होत राहतो. डोळ्यासम र घडलेला एखादा मृत्यूची दृश्यं त्याची पाठ सोडत नाहीत.

मानवी जीवनातल्या प्रत्येक महत्त्वाच्या घटनेचे सोहळे साजरे केले जातात. या सोहळ्यात मृत व्यक्तीच्या संदर्भात असलेल्या सोहळ्यांचाही समावेश असतो. दुःखाची किनार असणारा हा सोहळा प्रियजनांच्या मरणोत्तर शांतीसाठी जड अंतःकरणाने का होईना, पार पाडला जातो. भारतीय संस्कृतीमध्ये जिवंत व्यक्तीबरोबरच मृतात्म्यांच्या भावनांचाही विचार केला जातो. पितरांनी त्यांच्या मृत्यूनंतरही आपल्यावर कृपा करत रहावी, गूढ संदेशांद्वारे अप्रत्यक्षरित्या का होईना, आपल्याला मार्गदर्शन करत रहावं, त्यांना

निमित्त

सुग्रास भोजनाचा नैवेद्य दाखवून तुम करून आशीर्वाद मिळवावेत

आणि पुढची वाटचाल करावी या साध्या आणि सहज विचारसरणीतून पितृपक्षात घरातील मृत व्यक्तीसंबंधीची पितरकर्म करण्याची प्रथा निर्माण केली गेली असावी.

भारतीय संस्कृतीत मृत्यूनंतरच्या प्रवासाची संकल्पना गृहित धरली आहे. या संकल्पनेमुळेच मृत व्यक्तीचं श्राद्ध करणं, त्यांना तर्पण करणं या प्रथा आढळतात. भाद्रपदातला कृष्णपक्ष हा श्राद्धपक्ष किंवा पितृपक्ष मानला जातो. या पंधरवड्यात आपल्या पूर्वजांचं, पितरांचं स्मरण करून ते ज्या योनीत असतील तिथं सुख-शांती मिळावी म्हणून प्रार्थना केली जाते. धार्मिक कृत्यांच्या प्रथेनुसार श्राद्धाच्या दिवशी पितृदान तर्पण केलं जातं. या कार्यानिमित्त घरातील सगळे एकत्र येतात, एकत्र बसून दोन घास खातात. यशाशक्ती दानकर्म पार पडतं. हयात

मानवी आयुष्य सोहळ्यांच्या हिंदोळ्यांवर झुलत असतं. कृतज्ञता व्यक्त करण्याच्या सोहळ्याला भारतीय संस्कृतीने अग्रस्थान दिलं आहे. जीवजंतूंसोबतच मृतात्म्यांबाबतही कृतज्ञता व्यक्त करण्याची रीत संस्कृतीने घालून दिली आहे. स्मरण करणं, उपकारांमधून उतराई होण्याचा प्रयत्न करणं या हेतूने पितृपक्ष पंधरवडा पाळला जातो. लवकरच सुरू होत असलेल्या या प्रथेमध्ये कालानुरूप होत चाललेल्या बदलांचा हा मागोवा.

पितृभ्रणांतून उतराईचा काळ

नसलेल्यांच्या आठवणी निघतात. एक प्रकारे हा पांगलेल्या कुटुंबाला एकत्र आणण्याचा उपच-रही ठरतो. आता हयात नसलेल्या शरीरांनी पूर्वी या आसेरांमधील दुवा म्हणून काम केलेलं असतं. त्यांनी कुटुंबाची ही मोळी बांधून ठेवलेली असते, मोळी एकत्र टिकवून ठेवलेली असते पण गाठ सैल होताच म ळीतली काष्ठ विखुरण्यास वेळ लागत नाही. कदाचित हीच अप्रिय बाब टाळण्यासाठी आणि घरातील सर्वांना आपल्या मूळ वृक्षाच्या सयीच्या सावलीत पुन्हा एकत्र आणण्यासाठी या कर्माचं प्रयोजन असावं. कारण अगदी आत्ता-आत्तापर्यंत लोक एक वेळ सणाला एकत्र येत नसत पण घरातील पितृकर्माला आवर्जून उपस्थित रहात असत. देवाच्या आशीर्वादबरोबरच

पितरांचा आशीर्वाद महत्त्वाचा अशी आजही अनेकांची प्रबळ धारणा आहे. ही धारणा काही देवो अथवा न देवो, घराला एकत्र बांधून ठेवते याबाबत मात्र शंका घेऊ नये.

या पंधरवड्याच्या कालावधीत अनेक धार्मिक बाबी पार पाडल्या जातात. त्यात बरेचदा अवास्तव कर्मकांडांची मिसळ केली गेल्याने मूळ हेतू बाजूला पडण्याची शक्यता असते. सध्याच्या वेगवान युगात प्रत्येकाचा या सर्व कृतींवर विश्वास असेलच किंवा त्यासाठी पुरेसा वेळ देणं शक्य होईलच असं नाही. ज्यांनी आपल्याला लहानाचं मोठं करण्यासाठी खस्ता खाल्या, मोहाना टाळून कसं पुढं जावं याचा आदर्श घालून दिला त्या आपल्या पूर्वजांबद्दल, पितरांबद्दल कृतज्ञता व्यक्त करणं, त्यांना समाधान होईल असं आचरण करणं हा पितृपक्षाचा मूळ हेतू असतो.

पितरांच्या उपकारांची उतराई होण्याचा सोहळा म्हणजे

पितृपक्ष पंधरवडा होय. पितरांचं एखादं अपुरं ध्येय पुत्राने अगर कन्येने पूर्ण करण्याची जबाबदारी आनंदाने स्वीकारल्याने पिता अगर माता निश्चि-तपणे संतुष्ट होतील. हे करत असताना पुत्राला अगर कन्येलाही समाधान मिळेल. पितरांची आठवण करण्याचे हे दिवस पवित्र मानले पाहिजेत. आपल्यालाही पितरांप्रमाणे

एक दिवस जायचं आहे,

याचं भान याच दिवसात मनावर ठसलं जातं. या भूतलावर आपल्याला मिळणारा वेळ विधायक कामांसाठी वापरावा याचं भान येतं. या श्राद्धपक्षात सत्कृत्याचे पाथेय बांधण्याची मनाची जिद्द वाढते. एकदा सत्कृत्याचे पाथेय बांधण्याचा निश्चय केला की जीवन अधिकाधिक क्रियाशील बनतं. कदाचित हा धडा देण्यासाठी या पंधरवड्याचं प्रयोजन केलं असावं.

बरेचदा पितृ पंधरवड्याचा हा काळ अनिष्ट समजला जातो. या काळात नवी खरेदी, मंगल कार्यांचा शुभारंभ केला जात नाही . समाजातला एक वर्ग अजूनही या काळाला नाकं मुरडतो. पण हळू-हूळू समाजाच्या समजुतीत बदल घडू लागला आहे.

गणेशोत्सवानंतर पितृपक्षाची सुरुवात होते. पितृपक्षात आपल्या पूर्वजांचं, पितरांचं स्मरण करायचं असतं. पितृपक्ष हा पंधरा दिवसांचा असतो. म्हणून त्याला पितृपंधरवडा असांही म्हणतात. हिंदू धर्मात पितृपक्षाचं मोठं महत्त्व आहे. श्राद्ध यत कृतं श्राद्धम्। असं एक वचन संस्कृतमध्ये आहे. याचा अर्थ असा की, आपल्या पितरांच्या आणि पूर्वजांच्या तृप्ती आणि समाधानासाठी श्रद्धेने केलेलं कर्म हेच श्राद्ध आहे. माणसाच्या मृत्यूनंतर त्याच्या आत्म्याला शांतता लाभायी यासाठी अनेक धार्मिक कार्ये केली जातात. श्राद्ध हे अशा धार्मिक कार्यांपैकीच एक. मृत्यूनंतर माणसाचा आत्मा बराच काळपर्यंत प्रेतलोकात भटकत असतो. त्याच्या पुत्रपौत्रांनी श्राद्धकर्म केल्यानंतर या आत्म्याला मुक्ती मिळते. हा आत्मा प्रेतलोकातून पितुलोकात प्रवेश करतो, असं पुराण तसंच इतर काही धर्मग्रंथांमध्ये नमूद करण्यात आलं आहे. पुनर्जन्म मिळेपर्यंत हा आत्मा पितृलोकातच राहतो. म्हणूनच पूर्वजांचं श्राद्धकर्म करावं, असं शास्त्रांमध्ये नमूद

स्मरण पितरांचं...

करण्यात आलं आहे. मृत्यूतिथीनुसार पितृपक्षात श्राद्धकर्म करावं, असं शास्त्रांमध्ये नमूद करण्यात आलं आहे. पितरांचे आशीर्वाद अत्यंत लाभदायी

मानले जातात. आपल्या मुलांना, नातवंडांना ते भरभरून आशीर्वाद देतात. नैवेद्याने तृप्त झालेले पितर सुख, समृद्धीचा आशीर्वाद मुलांना देतात. यानंतर पितर पुन्हा पितुलोकाकडे प्रस्थान करतात, असा उल्लेख धार्मिक ग्रंथांमध्ये आढळतो. अग्निपुराण, शुक्ल यजुर्वेदात याबाबत सविस्तर उल्लेख आढळतो. दुपारी बारा वाजल्यानंतर सूर्यास्तापर्यंत श्राद्धकर्म करता येतात. पिंडीला नैवेद्य दाखवल्यानंतर एक, तीन किंवा पाच ब्राम्हणांना भोजन देण्याबाबत सांगण्यात आलं आहे. ब्राम्हणांना पितरांप्रमाणे मानलं जात असल्याने भोजन दिल्याने अनेक लाभ होतात. पितरांच्या मृत्यूतिथीनुसार श्राद्ध करणं शक्य नसेल तर सर्वपित्री अमावस्येला श्राद्ध करता येतं. गया या ठिकाणी पिंडदान करणं पुण्यदायी मानलं जातं. गया या तीर्थस्थानी पिंडदान केल्यानंतर पितरांना स्वर्गाची प्राप्ती होते आणि पुत्रपौत्रांना दीर्घायुष्य आणि समृद्धी प्राप्त होते असं मानलं जातं.

मंदिर श्रीरामाच्या बहिणीचं...

भगवान श्रीराम आणि त्याच्या भावंडांबद्दल सर्वच जाणतात. देशभरात राम-सीता-लक्ष्मणाची अनेक मंदिरे आहेत पण रामाला मोठी बहिणीही होती. शांता असं तिचं नाव. हिमाचल प्रदेशमधल्या कुलू शहरापासून ५० किलोमीटर अंतरावर या शांतेचं मंदिर आहे. पती शृंग ऋषींसोबत तिची मूर्ती या ठिकाणी विराजमान आहे. या मंदिराबाबत आणि देवी शांताबाबत जाणून घेऊया...

शृंग ऋषी हे ऋष्यशृंग विभंडकाचे पुत्र होते. दशरथाला पुत्रप्राप्ती व्हावी यासाठी ऋष्यशृंगानेच पुत्रकामेष्टी यज्ञ केला होता. अयोध्येपासून ३९ किलोमीटर अंतरावर या यज्ञाचं स्थान होतं. ऋष्यशृंगाचा आश्रम आजही या स्थानी अस्तित्त्वात आहे. राजा दशरथाने अंगदेशाचा राजा रोमपदाला मुलगी शांता दत्तक दिली होती. रोमपद आपल्या पत्नीसह अयोध्येला आला होता. तो निपुत्रिक असल्याचं कळल्यानंतर दशरथाने आपली मुलगी दत्तक देण्याचं ठरवलं. या मंदिरात श्रीरामाशी संबंधित सगळे उत्सव आनंदाने साजरे केले जातात. रामजन्म, दसऱ्याला इथे भाविकांची मोठी गर्दी झाल्याचं पहायला मिळतं. देवी शांता आणि तिच्या पतीची पूजा केल्याने भक्तांवर श्रीरामाची कृपा राहते, असं मानलं जातं. श्रीरामाच्या बहिणीचं हे मंदिर विशेष म्हटलं पाहिजे.

बृहस्पती हे देवांचे गुरू मानले जातात. त्यांच्या कृपेमुळे धन, समृद्धी आणि विद्येची प्राप्ती होते. बृहस्पतींनी आपल्या शिष्यांना मोलाचे सल्ले दिले आहेत. कठिण कामांमध्येही यश मिळवायचं असेल तर बृहस्पतींनी दिलेल्या या सल्ल्यांचं पालन करता येईल.

* त्यज दुर्जनसंसर्ग, भज साधुसमागमम्। कुरु पुण्यमहोरात्रं, स्मर नित्यम नित्यताम्।

याचा अर्थ असा की वाईट विचारांच्या लोकांचा आणि दुर्जनांचा संग करू नये. त्यांच्यापासून चार पावलं लांब राहायला हवं. बुद्धिमान आणि सज्जनांचा संग करायला हवा. चांगल्या लोकांच्या संगतीने माणूस धर्माचरण करू लागतो. तसंच त्याच्या हातून पुण्यकर्मही घडतात.

बोल बृहस्पतींचे...

* तैस्तच्छरीरमुत्सृष्टं धर्म एकोनुगच्छति। तस्ताद्धर्मः॥ सहायश्च सेवितव्यः सदा नृभिः॥ म्हणजे सोबतची कोणतीही व्यक्ती आपली साथ सोडू शकते पण धर्म कधीही माणसाची साथ सोडत नाही. इतर माणसांनी साथ सोडली की धर्माचरण आणि पुण्यकर्मच आपली साथ देतात. चांगली वागणूक आ-पली कायम साथ देते.

स्वमदत

* सकृदुच्चरितं येन हरिरित्य क्षरद्भयम्। बद्धः परिकरस्तेन मोक्षाय गमनं प्रति॥ म्हणजे माणसाने कायम परमेश्वराचं स्मरण करायला हवं. भगवंताचं स्मरण करूनच यश मिळवता येतं. परमेश्वराचं नित्यस्मरण करणाऱ्याला सगळ्या सुखांची प्राप्ती होते आणि मोक्षमार्गाचा लाभ होतो.

समाज जुन्यासोबत नव्या विचारांची गुंफण करून नवी विचारधारा प्रवाहीत करत आहे. त्यामुळे या काळातही काही नवीन कामांचा श्रीमणेशा होतो. अगदी मोठी खरेदी होत नसली तरी बाजारातील कमी वर्दळ, मागणीअभावी कमी पातळीवरील भाव यांचा लाभ घेण्यासाठी पुढच्या उत्सवकाळातील खरेदी करण्यासाठी या पंधरवड्याचा काळ उचित समजला जातो. या कार्यक्रमांचा अधिक गाजाव-ाजा न करता आवश्यक ते उपचार करून दिनक्रम सुरू ठेवणं ही आजची गरजच आहे. त्यामुळे बऱ्याच घरांमधून कर्मकांडाचा अतिरेक न करता विशिष्ट तिथीला दानधर्म करणं, वृद्धाश्रमात अथवा अनाथालयात अन्नदान वा इतर वस्तूंचं दान करणं, गरजू विद्यार्थ्यांना मदत करणं ही स्तुत्य कर्म पार पाडली जातात. समजुतीने घेतलेलं हे चांगलं वळण आहे असं म्हणावं लागेल.

जैवसाखळीतील एक उपयुक्त जीव म्हणून या काळात कावळ्याचं महत्त्व न नाकारता अशा वेगळ्या पद्धतीने केलेलं दानही पितरांना संतुष्ट करत असेल याची खात्री वाटते. शेवटी माणूस महत्त्वाचा असतो. आपल्यातून गेलेल्या व्यक्तीचं मरणोत्तर जग आभासी आहे, आपल्या कल्पनेच्या पलीकडलं आहे. त्याला ओढून ताणून आपल्या जगात आणण्यापेक्षा या जगात, आपल्याबरोबर राहणाऱ्या पण जाणिवा मृतवत झालेल्या लोकांच्या आयुष्यात आशेचा एक किरण आणणं हे पितरकर्म नसेल कदाचित, पण मनुष्यकर्म नक्कीच आहे. या आयुष्यात मनुष्य म्हणून जगताना मनुष्यकर्म करणंही पुरेसं आहे. हे करत राहिलं तर आयुष्याच्या अखेरीस संध्याछाया दाटून आली तरी जीव कासावीस होणार नाही, काय केलं या सोन्यासारख्या आयुष्यात, असा व्यथित करणारा प्रश्न भेडसावणार नाही. संधी असूनही लोकांशी चांगलं वागू शकलो नाही ही खंत त्रास देणार नाही. उलटपक्षी, यमदूताच्या स्वागताला तनाबरोबर मनानंही आपण सिद्ध असू. मिळालेल्या आयुष्याबद्दल कृतार्थता आणि आत्तापर्यंत केवळ कथांमधून ऐकलेल्या स्वर्गनगरीच्या प्रवासाला सिद्ध असू. हे शक्य झालं तर आपल्या आत्म्याला संतुष्ट करण्यासाठी पुढच्या पिढीतील कोणालाच कर्मकांडाची मदत घ्यावी लागणार नाही.

विविध कार्ये सिद्धीस जाण्यासाठी हिंदू धर्मात अनेक मंत्र सांगण्यात आले आहेत. या मंत्रांच्या जपाने विघ्नांचा नाश होतो तसंच इप्सित साध्य होतात. इच्छित फळासाठी मंत्रजागर करताना श्रद्धा आणि निष्ठेा असणं गरजेचं असतं. मंत्रांचा जप श्रद्धापूर्वक आणि भक्तीभावाने केला तर मनोकामना पूर्ण होऊ शकतात. विविध विकारांचा नाश करणारे मंत्रही सांगण्यात आले आहेत. औषधोपचारांसोबतच या मंत्रांचा जप केला तर अंतर्गत शक्ती वाढीस लागते. विशिष्ट मंत्रांच्या नियमित जपाने औषधोपचार अधिक प्रभावी ठरू शकतात. असे मंत्र आपली मानसिक शक्ती वाढवतात. रोगनिवारण करणाऱ्या अशाच काही मंत्रांविषयी...

* कॅन्सर म्हणजे अत्यंत दुर्धर असा विकार.

रोगनाशासाठी...

ॐ नमः शिवाय

अशा विकारात रुग्णासह त्याच्या नातेवाईकांनाही मानसिक आधाराची गरज असते. ओम नमः शिवाय, शंभवे कर्कशाय नमो नमः या मंत्राच्या उच्चारणासह शिवलिंगावर मधाने अभिषेक केला असता कॅन्सरच्या रुग्णांना दिलासा मिळू शकतो.

* मेंदूशी संबंधित किंवा मानसिक विकार असतील तर ओम उमा देवीभ्या नमः या मंत्राचा जाप करत पार्वतीदेवीला लाल फूल अर्पण केल्याने डोकेदुखी, स्मरणशक्तीशी संबंधित विकारांची तीव्रता कमी होऊ शकते.

मंत्रजागर

* डोळ्यांशी संबंधित विकारांचं प्रमाणही वाढत चाललं आहे. चष्मा लागणं, मोतीबिंदू, काचबिंदूसारखे विकार वाढत आहेत. अशा वेळी ओम शांखिनिभ्यां नमः या मंत्राचा जप २१ वेळा केल्याने लाभ होऊ शकतो.

* हृदयाशी संबंधित विकारांमध्ये ओम नमः शिवाय शंभवे व्योमेशाय नमः या मंत्राचा जाप करता येईल. यावेळी दुधाने शिवलिंगाचा अभिषेक करता येईल.

लिहिता. तुमच्या लेखनाची शैली आणि भाषा वेगळी आहे. नोकरीमुळे तुम्ही लेखनासाठी पुरेसा वेळ देऊ शकत नाही. आता काळच तुमचं भविष्य घडवेल. तुम्ही लेखन करा. तुम्हाला नक्कीच यश मिळेल पण तोपर्यंत घराचा खर्च कसा भागवायचा, असा प्रश्न नाथानिएल यांनी केला. तेव्हा पत्नी म्हणाली, तोपर्यंत मी घरखर्च चालवेन. त्यानंतर नाथानिएल यांनी लेखनाला सुरुवात केली आणि सोफियाने घर सांभाळायला सुरुवात केली. दिवस असेच पुढे जात राहिले आणि त्यांनी झूद स्कारलेट लेटरझ्व्ही ही कादंबरी लिहून पूर्ण केली. या कादंबरीने त्यांना प्रसिद्धी मिळवून दिली. आपल्या प्रत्येकामध्ये गुणवत्ता असते. ही गुणवत्ता ओळखून पुढे जायचं ठरवलं की यश मिळतं, हा धडा यावरून घेता येईल. तसंच अपयश आलं तरी दुसरा मार्ग आपल्यासाठी खुला होतो, हे यावरून शिकता येईल.

पीएम मोदींच्या वाढदिवशी काँग्रेसचे अनोखे आंदोलन

■ महासागर प्रतिनिधी

नागपूर, दि. १७ :

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या वाढदिवसाच्या दिवशी भाजपने देशभरात सेवा पखवाडा आणि जनकल्याणकारी उपक्रमांचे आयोजन करत जल्लोष साजरा केला, तर काँग्रेसने या दिवसाला विरोधाचा रंग दिला. काँग्रेसने विविध पातळ्यांवर अनोख्या पद्धतीने आंदोलन करत मोदी सरकारवर टीका केली.

काँग्रेसने कुठे व्होट चोर गद्दी छोड, रस्त्यांवरील खड्ड्यांविरुधात आंदोलन, कुठे काळा दिवस, तर कुठे बेरोजगारीवरून आंदोलन केले. तर समाजमाध्यमांवर एआय च्यागचित्रांचा वापर करून विरोध करण्यात आला.

राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे मुख्यालय असलेल्या महाल परिसरापासून अगदी काही अंतरावर असलेल्या गणेशपेठ येथे व्होट चोर गद्दी छोड आंदोलन करण्यात आले. काँग्रेसने सोशल मीडियावर एक एआय-निर्मित व्हिडिओ शेअर केला आहे.

या अनोख्या आंदोलनामधून काँग्रेसने मोदी सरकारच्या धोरणांवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करत वाढदिवसाच्या दिवशीच

राजकीय वातावरण तापवले. एकीकडे शुभेच्छांचा वर्षाव, तर दुसरीकडे तीव्र विरोध मोदींच्या वाढदिवशी देशात दोन टोकांचे सूर अनुभवायला मिळाले.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांचा वाढदिवस देशभरात भारतीय जनता पक्षाकडून मोठ्या उत्साहात साजरा केला जात आहे. राष्ट्रीय स्वयंसेवक

संघाचे प्रचारक म्हणून कार्यरत राहिलेले मोदी यांचा हा दिवस भाजपने सेवा पखवाडाच्या रूपात जनतेच्या सेवेसाठी समर्पित केला आहे.

१७ सप्टेंबरपासून सुरू झालेल्या या उपक्रमात रक्तदान शिबिरे, स्वच्छता मोहिमा, आरोग्य तपासणी शिबिरे आणि विविध सामाजिक उपक्रमांचे

आयोजन करण्यात आले आहे. संघाच्या गडात भाजपचा उत्साह अधिकच दिसून आला.

मुख्यालयाजवळील परिसरात भाजप कार्यकर्त्यांनी सेवा उपक्रमांद्वारे मोदींच्या वाढदिवसाचे औचित्य साधले. मात्र, याच दिवशी काँग्रेसने नागपूरच्या गणेशपेठ भागात, जो संघ

मुख्यालयापासून काही अंतरावर आहे, व्होट चोर गद्दी छोड आंदोलनाचे आयोजन करून केंद्र सरकारविरुधात आक्रमक भूमिका घेतली. तसेच रस्त्यांवरील खड्डे, चिखल वाकडे लक्ष वेधण्यात आले.

नागपूर खड्डेपूर झाले आहे, अशी टीका करण्यात आली. काँग्रेस कार्यकर्त्यांनी हातात फलक, बॅनर आणि घोषणांनी मोदी सरकारविरुधात आवाज उठवला. व्होट चोर गद्दी छोड, अशा घोषणांनी परिसर दणाणून गेला.

देशात अघोषित आणीबाणी सुरू आहे, मतांची चोरी होत आहे, विरोधाचा आवाज दाबला जात आहे, शेतकरी हिताकडे सरकारचे लक्ष नाही, मदत करण्यास सरकार तयार नाही, असे काँग्रेसने म्हटले.

लक्षवेधी आंदोलन

अमरावतीमध्ये युवक काँग्रेसने मोदींच्या वाढदिवस बेरोजगार दिवस म्हणून साजरा केला. गाडगे नगर परिसरात त्यांनी भजी तळून विक्री करत बेरोजगारीचा मुद्दा अघोररिखत केला. भाजप सरकारच्या रोजगार धोरणांवर टीका करत त्यांनी जनतेच्या समस्या मांडल्या.

धम्मचक्र प्रवर्तन दिनासाठी विशेष सुरक्षा व्यवस्था

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. १७ :

येत्या २ ऑक्टोबर रोजी होणाऱ्या धम्मचक्र प्रवर्तन दिनानिमित्त दीक्षाभूमीवर लाखो बौद्ध अनुयायी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्याप्रती कृतज्ञता व्यक्त करण्यासाठी येणार आहेत.

या पार्श्वभूमीवर नागपूर महानगरपालिकेद्वारे ३० सप्टेंबर ते ४ ऑक्टोबर या कालावधीत अनुयायांसाठी आवश्यक त्या सर्व नागरी सुविधा उपलब्ध करून देण्याची तयारी जोरात सुरू आहे. मनपा आयुक्त तथा प्रशासक डॉ. अभिजीत चौधरी यांनी नागरी सुविधा आणि आरोग्याच्या दृष्टीने संपूर्ण दीक्षाभूमी परिसरात स्वच्छतेसह सुविधा पुरवण्याला प्राधान्य देण्याचे निर्देश दिले.

सुरक्षेच्या दृष्टीने दीक्षाभूमी परिसरात ४० स्थायी सीसीटीव्ही कॅमेरे बसवण्यात आले आहेत. याव्यतिरिक्त, परिसराबाहेर गर्दीच्या ठिकाणी ८ अस्थायी कॅमेरे आणि १० जनेरेटरची व्यवस्था करण्यात आली आहे. जेणेकरून वीजपुरवठा खंडित झाल्यास पर्यायी व्यवस्था उपलब्ध राहील. मनपा आयुक्त डॉ. अभिजीत चौधरी आणि जिल्हाधिकारी डॉ. विपिन इटनकर यांनी या उपाययोजनांचा आढावा घेतला.

लाखांच्या संख्येत येणाऱ्या बौद्ध अनुयायांना आरोग्यपूर्ण सुविधा मिळव्यात यासाठी संपूर्ण दीक्षाभूमी परिसरामध्ये स्वच्छतेला विशेष प्राधान्य देण्याचे निर्देश आयुक्तांनी प्रशासनाला

दिले. तसेच, नासुप्रद्वारे दीक्षाभूमी परिसरात सुरू असलेल्या कामांना गती देऊन मैदान लवकरात लवकर मोकळे करण्याचे निर्देशही नासुप्रच्या अधिकाऱ्यांना देण्यात आले.

अनुयायांसाठी तात्पुरत्या शौचालयांची व्यवस्था डॉ. आंबेडकर इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट स्टडीज अँड रिसर्च येथील इमारतीच्या मागील बाजूस, माता कचेरी परिसर आणि शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण केंद्र (आयटीआय), सामाजिक न्याय भवन परिसरातील पार्किंगच्या जागेवर करण्यात आली आहे. दीक्षाभूमी स्तूप, सर्व मार्ग आणि शौचालयांच्या ठिकाणी निरंतर वीजपुरवठा सुरू राहील याची खात्री करण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. प्रसाधनगृहामध्ये वीजपुरवट्यासोबतच निरंतर पाणीपुरवठा आणि स्वच्छतेसाठी हँडवॉशची व्यवस्था करण्याचेही आयुक्तांनी सांगितले.

पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था म्हणून दीक्षाभूमी परिसरालगतच्या रस्त्यावर १२० नळ बसवण्यात आले आहेत. सामाजिक संस्थांद्वारे देण्यात येणाऱ्या भोजनदानाच्या ठिकाणी ७ केंटरद्वारे पाणीपुरवठा केला जाईल, तसेच विविध ठिकाणी ५ सिलेक्स टँक ठेवून पाण्याची व्यवस्था करण्यात आली आहे. दीक्षाभूमी लगतच्या परिसरातील सर्व रस्ते स्वच्छ राखण्यासाठी तीन पाळीत एकूण ६५० सफाई कर्मचारी नियुक्त करण्यात आले आहेत.

अखेर कुणबी प्रमाणपत्रांचे वाटप सुरू

— उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्या हस्ते बीडमध्ये ५ मराठा बांधवांना मिळाले प्रमाणपत्र —

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १७ :

सरकारने आज मराठावाडा मुक्तिसंग्राम दिनाच्या मुहूर्तावर मराठा बांधवांना कुणबी प्रमाणपत्र जारी करण्यास सुरुवात केली आहे. राज्यचे उपमुख्यमंत्री तथा बौद्ध पालकमंत्री अजित पवार यांच्या हस्ते आज ५ मराठा बांधवांना हे प्रमाणपत्र दिले गेले. त्यामुळे या प्रमाणपत्रासाठी बलिदान देणाऱ्या अनेकांना न्याय मिळाल्याची भावना व्यक्त केली जात आहे.

मनोज जरांगे यांच्या गतवर्षीच्या आंदोलनानंतर राज्यातील अनेकांना कुणबी प्रमाणपत्र मिळाले होते. पण मध्येच ही प्रक्रिया मंदावली होती. त्यानंतर जरांगींनी पुन्हा मुंबईतील आझाद मैदानावर ठाण मांडले. तसेच सरकारला हैदराबाद गॅझेट लागू करून त्यातील नोंदींच्या आधारावर

मराठा बांधवांना कुणबीच्या माध्यमातून ओबीसी आरक्षण देण्यास भाग पाडले. त्यानंतर राज्यातील विविध जिल्ह्यांतील मराठा बांधवांना पुरावे सादर केल्यानंतर हे प्रमाणपत्र जारी करण्यात आले. त्यानंतर आता बौद्ध जिल्ह्यातही हे प्रमाणपत्र वाटप करण्यास सुरुवात झाली आहे.

उपविभागीय अधिकाऱ्यांनी जारी केलेले हे प्रमाणपत्र हैदराबाद गॅझेटमधील नोंदींच्या आधारावर जारी करण्यात आले आहे. अजित पवार यांच्या हस्ते मराठा आंदोलनात बलिदान देणाऱ्या कवडे नामक व्यक्तीच्या कुटुंबियांनाही यावेळी १०

मुक्तिसंग्राम दिनाचे औचित्य साधत धाराशिव व हिंगोली जिल्ह्यातही कुणबी प्रमाणपत्रांचे वाटप करण्यात आले आहे. धाराशिवमध्ये पालकमंत्री प्रताप सरनाईक यांच्या हस्ते ४ जणांना कुणबी प्रमाणपत्र वाटप करण्यात आले. हिंगोलीतही ५० उमेदवारांना हे प्रमाणपत्र वितरित करण्यात आले. पालकमंत्री नरहरी झिरवळ यांच्या हस्ते हे प्रमाणपत्र दिले गेले.

राज्य सरकारने आज मराठा उमेदवारांना कुणबी प्रमाणपत्राचे वाटप केले. पण छगन भुजबळ यांनी या प्रमाणपत्रांवर शंका व्यक्त केली आहे. आज देण्यात आलेली कुणबी प्रमाणपत्र योग्य आहेत का? या प्रमाणपत्रांच्या नोंदी २ सप्टेंबरपूर्वी शोधल्या होत्या का? असे विविध प्रश्न त्यांनी उपस्थित केलेत.

भुजबळ याविषयी म्हणाले, मराठा समाजाला आज देण्यात आलेली कुणबी प्रमाणपत्रे आधीच शोधून ठेवली होती का? हे पहावे लागेल. बावनकुळे यांनी काल सांगितले होते की, चुकीच्या पद्धतीने प्रमाणपत्र जारी केले तर त्यावर कारवाई होईल. त्याचा आम्हाला कोर्टात फायदा होईल.

सदर प्रमाणपत्र चेक करून दिले असतील तर हरकत नाही. पण खोटी माहिती देऊन, चुकीच्या मार्गाने दिली असतील तर माझा विरोध आहे. माझा कोणत्याही समाजाला विरोध नाही. ही शासनाची समिती आहे. सर्वांनी याविषयी आपली भूमिका मांडली आहे, असे भुजबळ म्हणाले.

राज्य सरकारने आज मराठा उमेदवारांना कुणबी प्रमाणपत्राचे वाटप केले. पण छगन भुजबळ यांनी या प्रमाणपत्रांवर शंका व्यक्त केली आहे. आज देण्यात आलेली कुणबी प्रमाणपत्र योग्य आहेत का? या प्रमाणपत्रांच्या नोंदी २ सप्टेंबरपूर्वी शोधल्या होत्या का? असे विविध प्रश्न त्यांनी उपस्थित केलेत.

राष्ट्रवादी काँग्रेसचे उद्या चिंतन शिबीर

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. १७ :

राष्ट्रीय राजकारणात विद्यमान काळात अतिशय प्रभावशाली असलेल्या नागपूर शहरात राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीचे (अजित पवार) राष्ट्रीय चिंतन शिबीर आयोजित करण्यात येत आहे. राज्यात भाजपच्या महायुती सरकारमध्ये सहभागी असलेल्या या पक्षाच्या शिबिराकडे लक्ष लागले आहे.

हे शिबीर १९ सप्टेंबरला एम्प्रेस पॅलेस, वर्धा रोड येथे आयोजित करण्यात आले आहे. या शिबिराला राष्ट्रीय अध्यक्ष व उपमुख्यमंत्री अजित पवार, राष्ट्रीय कार्याध्यक्ष प्रफुल्ल पटेल, प्रदेशाध्यक्ष सुनील तटकरे, मंत्री छगन भुजबळ आणि यांच्यासह प्रमुख नेते, सर्व मंत्री, खासदार, आमदार, जिल्हाप्रमुख, सेल अध्यक्ष आणि राष्ट्रीय पदाधिकारी असे सुमारे पाचशेहून अधिक पदाधिकारी सहभागी होणार आहेत.

या शिबिरामध्ये आगामी निवडणुका आणि पक्षाची भविष्यातील दिशा, पक्षाच्या विस्तारासाठीची रणनीती, युवा आणि महिला केंद्रित धोरणे आणि स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांसाठी बूथ रचना यांसारख्या महत्वाच्या मुद्द्यांवर विचारमंथन केले जाणार आहे.

पक्षाची आजवरची आणि भविष्यातील वाटचाल, तसेच आगामी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका व त्यातील यश यावर सखोल चर्चा होणार आहे. सकाळी १० वाजता शिबिराची सुरुवात होईल आणि सायंकाळी ५ वाजता त्याचा समारोप होईल, असे राष्ट्रवादी काँग्रेसचे शहराध्यक्ष अनिल अहिरकर यांनी कळवले आहे.

या चिंतन शिबिरात आगामी स्थानिक

स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीची तयारीचा आढावा घेण्यात येईल. नागपूरसह संपूर्ण विदर्भात आगामी निवडणुकांमध्ये यश कसे मिळवायचे, यावर लक्ष केंद्रित केले जाईल.

तसेच पक्षाकड पातळीवर महायुती करण्याबाबत पदाधिकाऱ्यांचे मत जाणू घेतले जाईल आणि त्यावर आवश्यक उपाययोजना सुचवल्या जातील. या चिंतन शिबिराची सुरुवात नागपूरमधून होत असून, यानंतर प्रत्येक विभागात अशाच बैठकांचे आयोजन केले जाणार आहे.

या शिबिराला यशस्वी करण्यासाठी जिल्ह्याचे निरीक्षक राजेंद्र जैन, कार्याध्यक्ष श्रीकांत शिवणकर, ग्रामीण अध्यक्ष बाबा गुजर, प्रशांत पवार, तानाजी वणवे, विशाल खांडेकर, जानवा मस्के आणि नागपूर शहर व ग्रामीणचे पदाधिकारी परिश्रम घेत आहेत.

प्रमुख मुद्दे

युवकांचे बदलते आकांक्षा आणि जीवनशैली, समाजातील विविध घटकांच्या अपेक्षा, तंत्रज्ञान आणि समाज यांचा परस्पर संबंध, शिक्षण, रोजगार, महिला सुरक्षा, आत्मनिर्भरता, शेतकऱ्यांचे प्रश्न आणि कामगार वगाचे हित, पक्षाची विचारसरणी याबाबत पोहोचवण्याचे धोरण, या शिबिरात पक्षाचे वरिष्ठ नेते, मंत्री, आजी-माजी आमदार व खासदार, सर्व सेलचे प्रदेशाध्यक्ष, जिल्हाध्यक्ष आणि राष्ट्रीय कार्यकारिणीचे सदस्य सहभागी होणार आहेत. हे शिबीर शिव-शाहू-फुले-आंबेडकर आणि यशवंतराव चव्हाण यांच्या विचारांवर आधारित प्रगत महाराष्ट्र घडवण्याच्या उद्देशाने आयोजित करण्यात आले आहे, असे राष्ट्रवादी काँग्रेसने म्हटले आहे.

घट स्थापना २२ सप्टेंबर तर लक्ष्मीपूजन २१ ऑक्टोबरला

■ महासागर प्रतिनिधी, अकोला, दि. १७ :

शारदीय नवरात्र सोमवार २२ सप्टेंबर पासून आरंभ होत आहे, नवरात्र संबंधित शुभ मुहूर्त निर्धारण शास्त्र आज्ञा अनुसार करण्यासाठी अकोला पुरोहित संघ यांची सभा तुकाराम चौक जानेरकर मंगल कार्यालय येथे घेण्यात आली संभेत आश्विन नवरात्रीचे मुहूर्त असे ठरविण्यात आले,

राहू काल :- नवरात्र मध्ये प्रभावहिन असते. अमृत :- सकाळी ६:०४ ते ०७:३४ शुभ :- सकाळी ०९:०५ ते १०:३६ चंचल :- दुपारी ०१:३७ ते ०३:०७ लाभ :- दुपारी ०३:०७ ते ०४:३८ अमृत :- दुपारी ०४:३८ ते ०६:०९ अभिजीत मुहूर्त सकाळी :- ११:४२ ते १२:३० वंदा दीपावलीचा सण दोन दिवस येणार आहे, निर्णय सिंधू धर्मसिंधू महाराष्ट्रीयन पंचांग सम्राट पंचांग यांच्या सखोल शास्त्रीक निर्णयानुसार मंगळवार २१ ऑक्टोबर रोजी लक्ष्मीपूजन दीपावली साजरी करावी.

ज्या ज्या ठिकाणी अमावस्या तिथी सूर्यास्त नंतर नाही त्या त्या ठिकाणी दीपावली लक्ष्मीपूजन २० ऑक्टोबरला होऊ शकते. २० तारखेला दीपावली साजरी केली तर अशुभ काहीच नाही, परंतु २१ तारखे शुद्ध शशेच्छेक असल्याचे

सांगण्यात आले. संभेत पंडित आचार्य नीरज शुक्ला, श्याम झा, श्याम सुंदर अवस्थी, शौकी मिश्रा, तुलसी मिश्रा, संजय तिवारी, राजकुमार, अनुराग तिवारी, प्रमोद तिवारी, ही शर्मा, ब्रिजमोहन शर्मा, कृष्णा

महानगर मुंबई आता ग्लोबल ड्युअल एअरपोर्ट

३० सप्टेंबरला उद्घाटनाचा मुहूर्त

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. १७ :

दोन दशकांच्या प्रतीक्षेनंतर, अखेर मुंबईचे दुसरे प्रवेशद्वार नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळ उद्घाटनासाठी सज्ज झालं आहे. ३० सप्टेंबर रोजी या भव्य प्रकल्पाचे औपचारिक उद्घाटन होणार असून, या विमानतळामुळे मुंबईची ओळख ड्युअल-एअरपोर्ट शहर म्हणून होईल, ज्यामुळे मध्ये अंदाजी समूहाने या प्रकल्पाची सूर्ज हाती घेतल्यानंतर कामाला मोठा वेग आला.

डोंगर कापून सपाटीकरण करण्यात आलं आणि अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून टर्मिनल, रनवे आणि क्लॉसी-वेचं काम वेगाने पूर्ण करण्यात आलं. लंडनच्या प्रसिद्ध आर्किटेक्चर्सनी कमळाच्या फुलाच्या आकाराप्रमाणे तयार केलेलं या विमानतळाचं टर्मिनल हे आधुनिक आणि सांस्कृतिक संयोगाचं उत्कृष्ट उदाहरण आहे.

भटक्या विमुक्तांसाठीची राजा हरिश्चंद्र संस्था

राजा हरिश्चंद्र बहुउद्देशीय सेवाभावी संस्था ही श्रीगोंदा सामाजिक संस्था आहे नोंदणी अधिनियम १८६० व मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियम १९५० च्या कायद्या अंतर्गत नोंदणी झालेली आहे.

ही संस्था प्रमुखाने महाराष्ट्रातील भटकी विमुक्त शेती मजुरी आदिवासी जाती जमाती अनाथ मुलांविषयी ऊस तोडी कामगारांना प्रश्नावर काम करत आहे. ही संस्थेचे श्रीगोंदा येथील सार्वत नगर भागात काम सुरू आहे तसेच अहमदनगर जिल्ह्यातील श्रीगोंदा व कर्जत जामखेड पाथर्डी शेवगाव व पुणे जिल्ह्यातील तसेच पिंपरी चिंचवड पुणे शहरातील विविध भागात संस्थेच्या माध्यमातून सामाजिक शैक्षणिक आरोग्य रोजगारी कौशल्य उपक्रम सुरू आहेत. संस्था प्रमुख यांनी पीडित निराधारित, अपंग, रस्त्यावरील मुलं, लैंगिक शोषित मुली, आत्महत्याग्रस्त मुले, कोविडमुळे अनाथ झालेले मुले, गैर शिक्षा भोगण असलेल्या कैद्यांची मुले, वेश्यांची मुले अशा व बेघर तसेच शिक्षणापासून वंचित घटकांसाठी काम करत असते.

संस्थेच्या माध्यमातून नागरिकत्व पुरवणे, राशन कार्ड, जातीचे दाखले, मतदानाचे ओळखपत्र तसेच शासनाच्या निराधारित श्रावण बाळ, वृद्ध अपंग व विविध विकासात्मक आणि कल्याणकारी योजनेचा लाभ मिळवून देण्यासाठी सहाय्य व पाठपुरवठा केला जातो.

संस्थेच्या माध्यमातून ग्रामीण भागातील महिलांचे वचत गट स्थापन करून महिलांना स्वयंरोजगार गृह

लोकजागर

उद्योग लोह उद्योग निर्माण करण्यासाठी सहाय्य व प्रशिक्षण दिले जाते त्याचबरोबर ग्रामीण आणि शहरी भागातील युवकांना रोजगार विषयी माहिती व मार्गदर्शन करण्याचे तसेच कला व कौशल्य बुद्धीगत करून नोकरीच्या विषयी रोजगार राज्य विविध संघी उपलब्ध करून दिल्या जातात.

भटक्या विमुक्त समाजातील पिढ्या करून पारंपारिक खेळ व मनोरंजन करणाऱ्या जमातीला मनोबल वाढवण्यासाठी सामाजिक शैक्षणिक आर्थिक सांस्कृतिक स्तरावर उंचवण्यासाठी विशेष प्रयत्न केले जातात . त्याचबरोबर या समुदायातील लहान मुला मुलीसाठी राहत असलेल्या पाल तांडा व वस्तीवर पालावचरी शाळा असे शैक्षणिक उपक्रम राबवले जातात.

वंचित, पीडित, अनाथ, भटकी विमुक्त आदिवासी समाजातील संविधानिक मार्गाने मानव हक्क आणि अधिकार मिळवून देणे त्याचबरोबर जमीन घरकूल योजनेचा लाभ व बीज भांडवल उपलब्ध करून देणे समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी प्रमुख मी

यशोगाथा ऑर्रा ब्रांडची आणि पद्मजाची

सॉफ्टवेअर इंजिनिअरिंग या विषयातून तिने पदव्युत्तर पदवी प्राप्त केली. महाविद्यालयीन शिक्षण संपलं आणि पद्मजाचा विवाह कपिलदेव भैराम या उच्चशिक्षित, सुसंस्कृत, हुशार तरुणासोबत पार पडला.

ग्रामीण भागातील मुलांना मुंबईचं आकर्षण असतं. लग्नानंतर ती मुंबईपासून जवळच असलेल्या डोबिवलीमध्ये स्थायिक झाली. लग्न झाल्यानंतर मुलाचा, अवनीशचा जन्म झाला. तीन वर्षे ती घरीच होती. मोठ्या कष्टाने तिला एका कंपनीत रिसेप्शनिस्टची नोकरी मिळाली. याच कालावधीत तिने बार्टी या संस्थेतून डिजिटल मार्केटिंगचा विनामूल्य असलेला सहा महिन्यांचा अभ्यासक्रम पूर्ण केला. या अभ्यासक्रमामुळे तिला एका आयटी कंपनीत नोकरी मिळाली. पगार होता १५ हजार रुपये. ऑक्टोबर ही माहिती-तंत्रज्ञान क्षेत्रातील अग्रणी आणि प्रख्यात कंपनी आहे. ऑक्टोबरमध्ये तिला नोकरी मिळाली. आयुष्यातलं तिचं दुसरं स्वप्न पूर्ण झालं.

पद्मजा एका कार्यक्रमाला गेलेली. तिथे कॅप्टन अमोल यादव वक्ते होते. मध्यमवर्गीय कुटुंबातील तरुण विमान बनवतो ही कल्पनाच अशक्यप्राय होती.

: संकलन व संयोजन : सुबोध रणशेखरे, ९८३३१४६३५६ subodh.ranshevre @rediffmail.com